

تدبیر

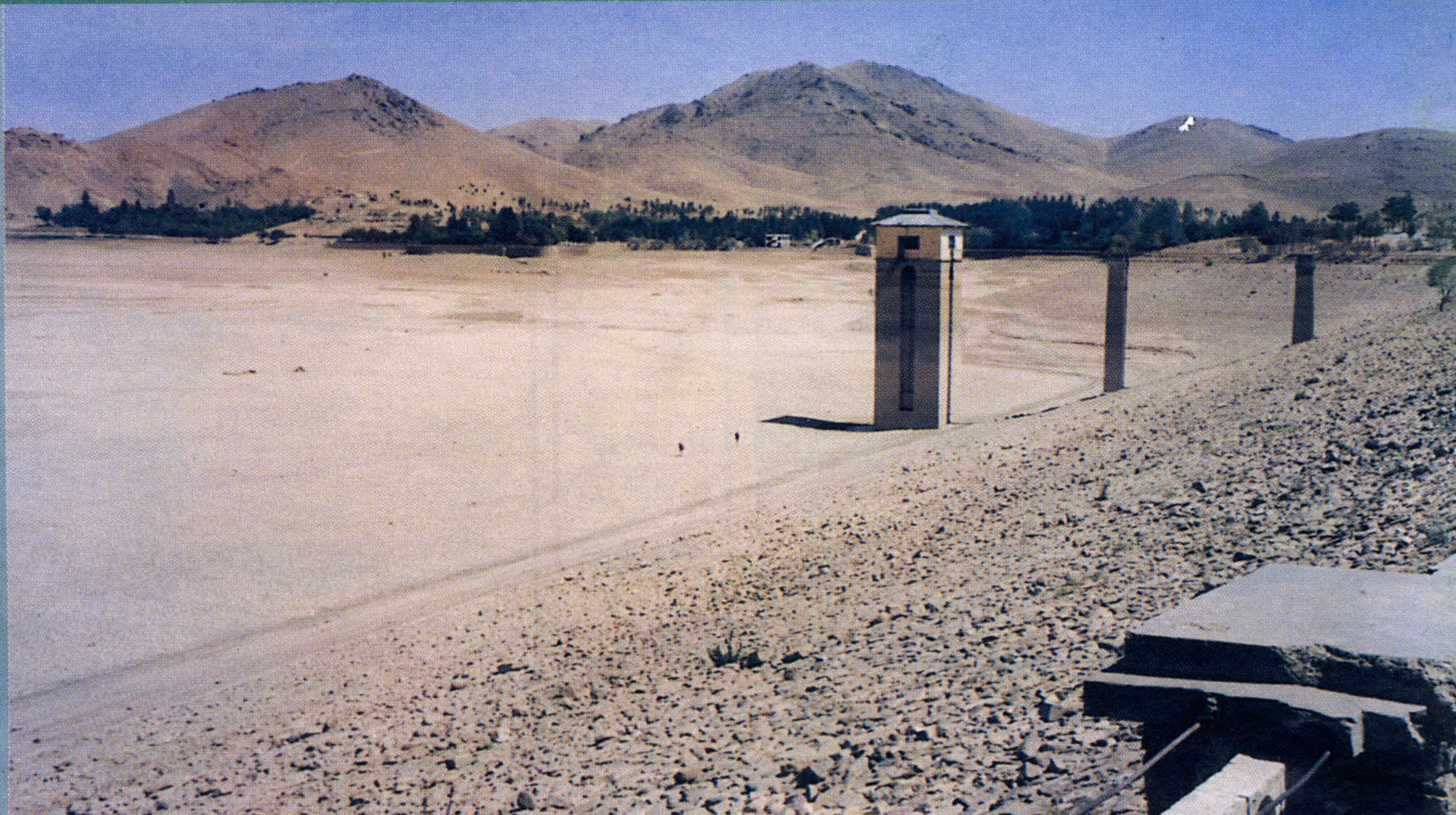
مجلهء معلوماتی کمیتهء سویدن برای افغانستان

شمارهء چهارم سال دوم

سرطان – سنبله ۱۳۷۹ هجری شمسی مطابق جولای – سپتمبر ۲۰۰۰م

نمای از بندقرغه یکی از تفریح گاه های شهر کابل، در سال های قبل.

بند قرغه بعد از خشك سالی های اخیر.

بسم الله الرحمن الرحیم

به نقل از مسلم و بخاری زمانی که رسول الله صلی الله وعلیه وسلم فردی از اصحاب خویش را به کاری میگماشتند، برایشان چنین هدایت میفرمودند:

مردم را دایماً مژده به مکافات اعمال نیک شان بدهید، بیشتر ایشان را به خوف متوجه مسازید تا متنفر نشوند، در کار ها وامورات از آسانی کار بگیرید و با ایشان سخت گیر مباشید.

(بخاری و مسلم)

از فرموده های حضرت محمد صلی الله وعلیه وسلم در باب سهل گرفتن والیان و حاکمان

دا د تدبیر مجله ده!

دا د تدبیر مجلې کومه چې د افغانستان لپاره د سویډن د کمیټې له خوا خپریږی څلورمه ګڼه ده. ددې مجلې له خپرولو څخه هدف دا دی چې د سویډن د کمیټې کارمندانو او نورو افغانی لوستونکو ته هغه ګټور معلومات وړاندی کړو کوم چې د افغانستان خلکو ته د سویډن د کمیټې په مرستو رسولو پورې اړه لري. د تدبیر مجله په هرو دریو میاشتو کې یو ځل خپریږي.

ددې لپاره چې ددې مجلې له لیکونکې هئیت سره د سویډن د کمیټې د معلوماتو په څانګه کې تماس ونیولای شی، مهربانی وکړئ خپل پیغامونه د سویډن د کمیټې ساحوی دفترونو ته په جلال آباد، غزنی، تالقانو، مزارشریف او کابل کې ور واستوی. یا خپل پیغامونه په پاکستان کې زمونږ مرکزی دفتر ته را واستوئ.

تدبیر

ارګان نشراتی کمیتهٔ سویدن برای افغانستان

مؤسس	:	کمیتهٔ سویدن برای افغانستان
تحت نظر	:	هئیت تحریر
مدیر مسؤول	:	احمد فرید "عارفی"
مهتمم و دیزاینر	:	میثاقیه دوستدار "سیما"
سال تأسیس	:	۱۳۷۸ هجری شمسی
تیراژ	:	۹۰۰۰ شماره
محل چاپ	:	مؤسسهٔ چاپ صبور

زمونږ د مرکزی دفتر پته:

د افغانستان لپاره د سویډن د کمیټې د معلوماتو څانګه

عمومی پُست بکس لمبر: ۶۸۹، پیښور، پاکستان

د ټیلفون لمبر: ۰۹۲-۰۹۱-۸۴۰۲۵۷

د فکس لمبر: ۰۹۲-۰۹۱-۸۴۰۵۱۹

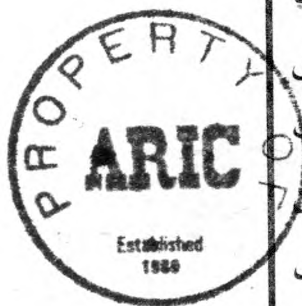
د ایمیل پته: infosca@brain.net.pk

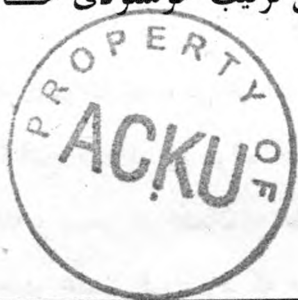
سر مقاله

ضرورت صلح

طوری که همه میدانیم ملت و جامعهء رنجدیده و ستم کشیدهء مان، طی سالیان متمادی جنگ خسارات هنگفت جانی و مالی را متحمل گردیده و هیولای جنگ ضربات شدید و جبران ناپذیری را بر پیکر اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جامعهء ما وارد نموده است. جنگ این پدیدهء شوم هستی ها ما را به کام نیستی سپرد، کشور ما را از کاروان تمدن و ترقی به عقب راند، سرمایه های مادی و معنوی مارا به یغما برد، قوای بشری مانرا از ما ربوده، صدها هزار سوگواران اعم از بیوه زنان، یتیمان، بازمانده گان بی سرپرست و معیوبین را بر جا گذاشته و بلاخره سرازیر شدن سیل مهاجرت های را باعث گردید. علاوه بر این، این کابوس وحشت، با برجا گذاشتن فرزندان وحشت ناکتر از خودش یعنی فقر، قحطی و بیکاری فشار های بیشتری را بر شانه های مردم زجر کشیدهء ما وارد نموده که متأسفانه تا به حال نه تنها ادامه داشته بلکه در حال رشد و توسعه نیز میباشد. لذا با درك این همه واقعیت ها و احساس مسؤولیت در مقابل خداوند، ملت و کشور، حال بر همه اطراف و جناح های درگیر است تا از این همه در گیری های طولانی دست برداشته وبا فهم این موضوع که دیگر جامعهء ما از جنگ های متمادی و فرسایشی خسته شده و قدرت تحمل و برداشت از آنها صلب گردیده است، به عنوان یك تحفهء خیلی ها گرانبها و فراموش ناشدنی صلح را برای مردم خویش به ارمغان بیاورند. تا باشد همه در پهلوی هم به عوض تخریب و ویرانی، در امر عمران و بازسازی کشور ویران شدهء مان سهیم گردیده و با زدودن کینه ها، عداوت ها وتیره گی ها از قلوب خویش، در راستای ترقی و پیشرفت یك افغانستان، سربلند و شگوفان دست به دست هم داده و خدمت نمائیم. زیرا همه به این باوریم که دیگر جنگ راه حل مشکلات ما نبوده وبرندهء نیز نخواهد داشت. پس چه خوب خواهد بود تا با نشستن به دور میز مذاکره، زمینهء استقرار یك صلح دایمی و پایدار را مساعد ساخته و به جای تبادلهء آتش گرم اسلحه بروی هم، همدیگر را با دسته های گل استقبال نموده و با فراموش نمودن گذشته های تیره، با در آغوش کشیدن هم به جهانیان تفهیم نمائیم که افغان ها نه تنها در جنگ آوری و دلیر مردی، بلکه در صلح، صفا و صمیمیت نیز پیش گام اند. و بدین ترتیب خوشنودی خالق و مخلوقش را نیز دریابیم.

(و من الله التوفیق)

در برگه های این شماره!

******

به معلومات دینی خویش بیافزائید

نگاهی به دعوت های صلح آمیز اسلام

احمد فرید "عارف"

خواننده گان گرانقدر!

درشماره‌ء گذشته در ارتباط به دعوت های صلح آمیز اسلام، نامـــهء صلح آمیز پیامبر اسلام حضرت محمد صلی الله و علیه وسلم را عنوانی نجاشی پادشاه حبشه خدمت شما تقدیم نمودیم. اینك در شماره‌ء حاضر نامه‌ء نجاشی را که در جواب مکتوب پیامبر صلی الله علیه وسلم نوشته شده است خدمـــت شما به نشر رسانده و از خلال آن در خواهیم یافت که دعوت های صلـــح آمیز اسلام چی ارمغانی را در قبال داشته و چطور تأثیرات مثبت و ســـازنده‌ء را از خود بجا گذاشته اند.

نامه نجاشی برای پیامبر خدا صلی الله علیه وسلم

بنام خدای بخشاینده و مهربان، از نجاشی اصحم ابن ابجر بـــرای محمـــد رسول خدا جل جلاله:

سلام بر تو ای نبی خدا و رحمت خدا و برکات وی بر تو که خدائی جـز او نیست که مرا به اسلام هدایت نمود. ای پیامبر خدا! نامه ات و آنچـــه را که در باره‌ء عیسی متذکر شده ای برایم رسید به پروردگار زمین و آسمـــان سوگند که عیسی (ع) زیاده از آن چیزی نیست که تو آنرا متذکر شـــده ای و آنچه را که تو برای ما روان نموده بودی آنرا دانستیم و پسر کاکایت را همراه با همراهانش عزت نموده و گرامی داشتیم. گواهی میدهم که تو رسول خدا صادق و تصدیق شده هستی و من با تو بیعت نمودم و با پسر کاکـــایت بیعت نمودم و بدست های وی به خدائیکه پروردگار جهانیان است اســـلام آوردم. ای نبی خدا من اریحا بن اصحم بن ابجر را نزد تو فرستادم. من جـــز مالك نفس خودم مالك چیزی دیگری نیستم و اگر خواسته باشی تا نـــزدت بیایم ای پیامبر خدا جل جلاله این کار را میکنم ومن شهادت میدهـــم کـــه آنچه تو میگوئی حق است.

ارسالی: فرشته "پیمان"

حجرالاسود

این سنگ از جمله‌ء اشیاء مقدس اسلام بوده که در جوارخانـــهء کعبه قرار داشته، و از جمله‌ء سنگ های آسمانی است. یعـــنی ایـــن سنگ از شهابهائی است که در اثر متلاشی شدن کرات آسمانی ایجاد شده و به زمین سقوط کرده است. این سنگ سیاه بوده و از همـین خاطر به حجرالاسود یعنی سنگ سیاه معروف شده است وهمه ســـاله حجاج و زائرین در این مقام دعا مینمایند.

اولین کسانی که وارد کعبه شدند

وقتی که حضرت محمد بن عبدالله صلی الله و علیه وسلم پیامبر بـــزرگوار اسلام مکه را فتح کردند، به طرف خانه‌ء کعبه یعنی، مقدس ترین امکنـــــهء مردم مکه رفته و سپس از عثمان بن طلحه کلید دار کعبه خواستند تادر خانه را بگشاید. مادر عثمان فریاد زد که ما در کعبه را بروی او باز نمیکنیم. ولی عثمان که مسلمان شده بود مادرش را آرام کرد و درب کعبه را گشود.

در آنروز پنج تن از مسلمین قدم به داخل خانه‌ء خدا نهادند.

اول حضرت محمد صلی الله و علیه وسلم پیامبر اسلام، دوم علی بن ابی طالب داماد آنحضرت صلی الله علیه وسلم، سوم عثمان بن زید از مســـلمین معروف، چهارم بلال اولین مؤذن مشهور صدر اسلام و پنجم عثمـــان بـــن طلحه کلید دارکعبه.

گوشه‌ء از رهنمود های پیامبر صلی الله علیه وسلم

فردی از اعراب بادیه نشین به خدمت پیامبر صلی الله و علیه وسلم آمده و پرسشهای را با آن حضرت صلی الله علیه وسلم مطرح نمود. که اینك این پرسشها و جوابات آنها را خدمت شما تقدیم می نمائیم.

سؤال: میخواهم تا داناترین مردمان با شم.
جواب: از خدا بترس.
سؤال: میخواهم تا از خاصان درگاه خداوند جل جلاله باشم.
جواب: شب وروز قرآن بخوان.
سؤال: میخواهم تا همیشه دل من روشن باشد.
جواب: مرگ را فراموش مکن.
سؤال: میخواهم تا همیشه در رحمت حق باشم.
جواب: با خلق خدا نیکی کن.
سؤال: میخواهم تا از دشمن به من آفتی نرسد.
جواب: همیشه توکل به خدا کن.
سؤال: میخواهم تا در نظر مردم خوار نباشم.
جواب: پرهیزگار باش.
سؤال: میخواهم تا عمر من طولانی باشد.
جواب: صلهء رحم داشته باش.
سؤال: میخواهم تا روزی من زیاد گردد.
جواب: همیشه با وضو باش.
سؤال: میخواهم تا به آتش دوزخ نسوزم.
جواب: چشم و زبان خود را ببند.
سؤال: میخواهم تابدانم که گناهانم به چه چیز ریخته میشود.
جواب: به تضرع و توبه به حال بیچارگان.
سؤال: میخواهم تا سنگین ترین مردم باشم.
جواب: از کسی چیزی مخواه.
سؤال: میخواهم تا پردهء عصمتم دریده نشود.
جواب: پردهء کسی را مدر.
سؤال: میخواهم تا گورم تنگ نباشد.
جواب: مداومت به قرائت سوره تبارك کن.
سؤال: میخواهم تا مال من بسیار شود.
جواب: مداومت به قرائت سورهء واقعه درشب نما.
سؤال: میخواهم تا فردای قیامت ایمن باشم.
جواب: میان شام وخفتن به ذکرخداوند مشغول باش.
سؤال: میخواهم تا خدای متعال را در نماز حاضر ببینم.
جواب: در وقت وضو نمودن دقت کن.
سؤال: میخواهم تا در نامهء اعمال من گناه نباشد.
جواب: با پدر و مادر نیکی کن.
سؤال: میخواهم تا برای من عذاب قبر نباشد.
جواب:خود را پاك نگهدار.

احادیث نبوی صلی الله علیه وسلم

- عادلترین مردم کسی است که آنچه را به خود نمی پسندد به دیگران هم نپسندد.
- هیچ ثروتی نیرومند تر از عقل نیست.
- از اخلاق من تملق نیست مگر در جستن دانش.
- بجوئید دانش را هر چند در چین باشد.
- بین دانشمند و عابد فرق بسیار است. دانشمند صد پایه از عابد فزون دارد.
- دانش اندك بهتر است از عبادت بسیار.
- داناترین مردم کسی است که دانش مردم را به دانش خود جمع کند.
- علم گنج و کلید آن سؤال است پس سؤال کنید.
- افضل ترین جهاد گفتن سخن حق در برابر حاکم جابر است.

به گزینش (ثاقب)

****

سخنان بر گزیده

۱. در مصیبت صبر نمودن کلید کامیابی است.

(حضرت امام حسین)

۲. قابلیت انسان در زیر زبان وی نهفته است.

(حضرت علی رض)

۳. یك جامعه میتواند با کفر زنده بماند ولی با ظلم نمیتواند.

(حضرت علی رض)

۴. تمام خوبی ها در این نهفته است که انسان علم بیاموزد، بدان عمل کند وبرای دیگران نیز بیاموزاند.

(جنید بغدادی)

عظمت عدد چهار

۱. تعداد حروف لفظ الله جل جلاله ٤ است.
۲. تعداد حروف محمد صلی الله و علیه وسلم ٤ است.
۳. تعداد نهرهای بزرگ بهشت ٤ است.
٤. تعداد پیامبران الوالعزم ٤ است.
۵. تعداد یاران رسول خدا جل جلاله ٤ است.
٦. تعداد کتب آسمانی ٤ است.
۷. تعداد دختران پیامبر صلی‌الله و علیه وسلم ٤ است.
۸. تعداد زنانی که بر سایر زنان دنیا برتری دارند ٤ است.
۹. تعداد موسم های سال ٤ است.
۱۰. تعداد خلفای راشدین ٤ است.
۱۱. تعداد امامان بزرگ فقهی ٤ است.
۱۲. تعداد سمت ها ٤ است.

ارسالی: زبیر "کرامی"

مصاحبهء اندرس فنگ رئیس عمومی کمیتهء سویدن برای افغانستان

خوانندگان محترم مجله تدبیر!

اندرس فینگ رئیس عمومی کمیتهء سویدن برای افغانستان در این اواخر مصاحبه ای را با مسؤول مجلهء تدبیر در دفترکارش مقیم پشاور انجام داده است که اینك خلاصهء این مصاحبه را خدمت شما تقدیم می نمائیم. **(اداره)**

تدبیر: محترم آقای اندرس فینگ شما که یك شخصیت شناخته شده در کمیتهء سویدن برای افغانستان میباشید، در بارهء شروع کار وفعالیت های تان در ارتباط به کیمتهء سویدن و در مجموع ملت افغانستان برای خواننده گان مجلهء تدبیر معلوماتی را ارائه دارید وضمناً اگر در مورد اوضاع افغانستان از مدت زمان شروع فعالیت ها تان تا حال توضیح بدهید خوش میشویم.

- من یك سال بعد از اشغال افغانستان توسط قوای اتحاد شوروی سابق و آغاز جهاد مردم مسلمان افغانستان علیه این قوا، منحیث یك ژ رنالیست برای بار اول در سال ۱۹۸۰م به افغانستان سفر نمودم. بعداً برای بار دوم در سال ۱۹۸۲م سفر دیگری به افغانستان باز هم منحیث یك ژورنالیست داشتم. در این وقت کمیتهء سویدن از من تقاضای اجرای وظیفهء مؤقت و همکاری با دفتر نو تأسیس کمیتهء مذکور را نمود که من هم آنرا قبول نمودم وقرار بود تا برای مدت سه الی چهار ماه این وظیفه را انجام دهم.

ولی من مدت هفت الی هشت سال در این مؤسسه ایفای وظیفه نمودم. لذا من در سال ۱۹۸۳م کار را با کمیتهء سویدن برای افغانستان آغاز نموده و در سال ۱۹۸٤م سفر طولانی ای به افغانستان داشتم که باعث ایجاد وقفه در کارم با SCA گردید. قابل تذکر است که در اوایل کمیتهء سویدن برای افغانستان یك دفتر بسیار کوچك بود و ما اطاقی را در منزل مرحوم پروفیسور مجروح واقع در سرك سید جمال الدین افغانی به کرایه گرفتیم. من با یك محاسب افغانی، دومیر و بودجهء (۲۰۰۰۰۰) دالر کار را آغاز نمودم تا اینکه در سال ۱۹۹۵م در حدود (۳٦۰) کارمند با بودجهء دوازده میلیون دالر داشتیم. در این مدت زمان ما از هیچ نوع کمك علنی با مردم مسلمان افغانستان در قسمت حصول آزادی شان از روس ها دریغ نکردیم. یعنی به شما گفته میتوانم که من مدت طولانی ای را با افغانستان و جهاد مردم افغانستان سپری نموده ام. به این مفهوم که جهاد افغانها در مقابل قوای اتحاد شوروی تا هنوز هم در خاطر و در قلب من جا دارد. بعد از ترك قوای شوروی و از بین رفتن رژیم نجیب گروه های مقاومت در افغانستان یعنی مجاهدین متأسفانه نتوانستند تا با هم اتحاد نمایند که این عمل آنها مرا مأیوس و خسته ساخت. هرچند که من این دلایل را میدانم که چرا آنها نتوانستند با هم متحد گردند، ولی به هر صورت این مایهء مأیوسیت من گردید. علاوتاً جنگ داخلی فعلی افغانستان نیز مائوس کننده میباشد. من فکر نمیکنم که حل نظامی این جنگ برای هیچ یك از جناح های مخالف در داخل افغانستان امکان پذیر باشد. اگر یکی از جناح های مخالف بالای جناح دیگری از طریق نظامی پیروز شود این کار در آینده جنگ های گوریلائی "چریکی" را در قبال خواهد داشت.

به نظر من یگانه راه برای خوشبختی و زندگی صلح آمیز مردم افغانستان نشستن گروپ های مخالف به دور میز مذاکره بوده و باید آنها بکوشند

تا مخالفت های شان را خود شان حل نمایند. اگر چه من میدانم که گفتن این سخن برای من ساده و آسان بوده ولی برای گروپ های درگیر کار دشواری است، امابه هر حال این یگانه راه حل معضلهء جنگ است وبس. من فکر میکنم که کشتن یك شخص مسلمان توسط مسلمان دیگر یك عمل درست نبوده و عمل مذکور مخالف گفتار پیامبر اسلام حضرت محمد صلی الله علیه وسلم نیز میباشد.

بعد از سال ۱۹۹۰م من برای مدت شش سال به عده ای ازممالك دیگر جهت امور کمك های انسانی و بشردوستانه مصروف بودم. بعد از مدت شش سال دوباره با SCA پیوستم و فعلاً سال چهارم دورهء دوم کارمن در کمیته سویدن برای افغانستان میباشد. پس وقتیکه من دربارهء سوابق کار خود صحبت مینمایم این به صورت کل مربوط میشود به انکشاف اوضاع افغانستان در طول بیست سال اخیر. و این برایم بسیار مشکل است که من خود را از این جریانات جدا فکر کنم.

تدبیر: در ارتباط به اینکه اصول اساسی کمیتهء سویدن برای کمك با افغان ها کدام ها اند توضیحاتی را ارائه دارید.

- کمیتهء سویدن در سال ۱۹۹۲-۱۹۹۳م منحیث یك سازمان متحدی که از آزادی مردم افغانستان حمایت مینمود، به یك سازمان پیشکش کنندهء کمك های بشر دوستانه برای مردم افغانستان واستقرار صلح در این کشور مبدل گردید. اصول اساسی ما بی طرفی کامل میباشد. ما از هیچ جناحی پشتیبانی نمیکنیم و برای ما تمام مردم بدون در نظرداشت عقیده، مذهب، جنس و نژاد یکسان اند. همچنان SCA به اهالی نیازمند تحت کنترول همه جناح های درگیرکمك های بشردوستانه مینماید. لذا هیچ جناحی به ما در این قسمت گفته نمی تواند که ما به اشخاص فوق اجازهء کمك کردن را نداریم. ما باید سعی و کوشش زیادی را برای ادامه و تقویت پروگرام های خود به خرچ دهیم و در این کار اشتراك مردم محل نیز قابل اهمیت است. تا مردم نیازمند و محتاج را کمك نمائیم.

در سال های ۸۰ نسبت موجودیت شرایط جنگی وسیع در کشور، ما پروگرامهای آن طرف سرحد را که هدف آن کمك به مراکز صحی، مکاتب و پروژه های زراعتی بود به پیش میبردیم. از سال ۱۹۹۲-۱۹۹۳م یعنی زمانیکه زمینهء توسعهء فعالیت ها مساعد گردید، ما دفاتر ساحوی (زونی) را در داخل افغانستان تأسیس کردیم وعلاوه بر آن دفتر پشاور را نیز فعال نگاه داشتیم. زیرا نظر به دلایل امنیتی ومشکلات اکمالاتی بهتر است تا این امور را از اینجا به پیش ببریم.

تدبیر: لطفا در بارهء روابط تان با جناح های مخالف توضیحاتی را ارائه دارید.

- ما با هر دو جناح روابط نیك داشته و من فکر میکنم که همه جناح ها و افراد جامعه در مجموع از کار وفعالیت این کمیته قدردانی مینمایند. از نگاه تعداد پرسونل کمیتهء سویدن واقعاً از جملهء بزرگترین سازمان های است که در افغانستان خدمت میکند. همچنان از نگاه بودجه نیز این کمیته در قطار سازمان های برزگ محسوب گردیده لذا دایماً از SCA قدردانی به عمل می آید. بعضاً اتفاق میافتد تا انسان با چیز های که موافق نباشد بحث کند و من فکر میکنم که هر دوجناح مسائل و خصومت های را که بین هم دارند میتوانند از طریق مذاکره به صورت پوست کنده ولی به شکل صلح آمیز واحترام متقابل به همدیگر مورد بحث قرار دهند. قسمیکه معلوم است در افغانستان ۹۹ در ۱۰۰ مشکلات با دایر شدن گردهمآئی ها و نوشیدن پیاله ای از چای حل شده است. اگر شما به یکدیگر احترام داشته و مشکلات و تقاضا های همدیگر را واضح سازید و علاقه مندی به مصالحه و سازش نیزداشته باشید، پس با یقین کامل میتوان گفت که همهء مشکلات خود به خود حل خواهند شد.

تدبیر: آیا سبکدوش نمودن زنان افغان از اجرای وظایف در NGO ها نیز با استفاده از شیوهء که قبلا ذکر کردید حل خواهد شد؟

- بلی مانند شیوه ای که قبلاً ذکر کردم، با نوشیدن یك پیاله چای این مشکل نیز حل خواهد شد. ما مثال های آنرا زیاد دیده ایم. لذا اگر ما مشکلاتی در قسمت مکاتب و تعلیم دختران نیز داشته باشیم، آنرا به طریقه های قبلی حل خواهیم کرد و اگر جناح طالبان ما را در بعضی قسمت ها بصورت قطعی و بدون سازش منع نماید خصوصاً در قسمت مکاتب دختران، ما نمیتوانیم تنها در قسمت مکاتب و تعلیم وتربیهء پسران کمك های خود را ادامه دهیم. زیرا این ازیك طرف خط و مشی قانون ما نبوده و از جانب دیگر صرف جهت کمك در

بخش تعلیم و تربیهء پسران پول به دسترس ما قرار نخواهد گرفت.

تدبیر: لطفا ارائه دارید که SCA در قسمت بحران خشکسالی در افغانستان چه اقداماتی را روی دست گرفته است؟

– ما در قسمت آب آشامیدنی توسط چله های کم عمق، پروگرام های وسیعی داریم. ما تقریباً هزاران حلقه چاه را به کمك اهالی مناطق مختلف در طول سال حفر نموده ایم. ولی متأسفانه در اثر کمبود آب باز هم تعداد زیادی از این چاه ها فعلاً خشك شده اند. ما پروگرام خوبی (حفر چاه های عمیق) را روی دست داریم. همچنان بعضی کمك های را در بخش زراعت، یعنی آماده ساختن تخم های بزری در نظر داریم. زیرا مردم در اثر شرایط صعب و دشوار مجبور شدند تا تخم های را که برای سال آینده جهت کشت ذخیره کرده بودند، بخورند. لهذا ما پروگرامی را برای توضیح تخم های بزری، طرح نموده ایم و این موضوع فعلاً تحت بحث قرار دارد.

تدبیر: پلان آینده‌ء تان در قسمت بهتر سازی امورات پروژه های مختلف این کمیته چه است؟

– ما میکوشیم تا پروژه های جدیدی را در ارتباط با مکاتب و مراکز صحی روی دست بگیریم، که در آنها مردم منطقه خود سهم داشته باشند. هر چند که ما میدانیم که تعلیم و تربیه وتأمین صحت برای مردم افغانستان نظر به قوانین سابق ، به صورت رایگان صورت میگرفت ، اما چون قبل از بر قراری صلح پلان مذکور وقت زیادی را دربرخواهد گرفت، بناءً ما به خاطر تقویهء و ادامهء پلان مذکور مجبور هستیم تا سهم مردم منطقه را در جهت به اجرا در آوردن پروژه های صحی و تعلیم وتربیه جلب نمائیم. البته این را نیز میدانیم که این یك پروسهء طولانی برای SCA خواهد بود.

تدبیر: قسمیکه معلوم میشود علاقه مندی منابع تمویل کننده‌ء مالی به افغانستان از چندی قبل بدین طرف کم شده و حتی بعضی ها میگویند که آنها از کمك کردن به افغانستان خسته شده اند. آیا کمك نمودن آنها به همین طور ادامه خواهد یافت؟

– این درست است که منابع کمك کننده به افغانستان فعلاً خسته شده اند. زیرا در سابق افغانستان در جملهء ممالکی که مصروف در گیری با یك ابر قدرت خارجی بود قرار داشت، ولی فعلاً این کشور مصروف جنگ های داخلی خود میباشد، که این موضوع علاقه مندی منابع کمك کننده به آن را تقلیل داده است. مگر من فکر میکنم در دوسال اخیر کمك های آنها کمی افزوده شده است. اگر امکان داشته باشد تا مؤسسات و افراد کمك کننده در افغانستان واقعاً خدمات شان را به گروپ های نیازمند جامعهء افغانی ارائه دارند، من متیقن هستم که کمك های بین المللی به افغانستان ادامه خواهد یافت واگر در افغانستان صلح سرتا سری بر قرار شود علاقه مندی منابع کمك کننده بطوربرق آسا فزونی یافته و این کشور يك مقدارقابل ملاحظهء کمك های مالی را از طرف بانك انکشاف اسلامی، بانك جهانی و سایر بانك ها به دست خواهد آورد و آنها با افغانستان بسیار جدی و واقعی کمك و معامله خواهند کرد. اما در صورتیکه جنگ ادامه داشته باشد در آنصورت کمك با افراد نیازمند مشکلاتی را در قبال خواهد داشت و من متیقن نیستم که حتی سطح کمك منابع کمك کننده به شکل فعلی نیز باقی بماند.

تدبیر: آیا شما به خواننده گان مجلهء تدبیر کدام پیامی دارید؟

– به نظر من تمام داکتران، معلمین و نرس های افغان و تمام کسانیکه در SCA کار میکنند و یا همکاری دارند و سالیان زیادی وظایف خوب و اختصاصی را در هر نوع شرایط دشوار انجام داده اند، انجام این وظایف برایشان مایهء افتخار بس بزرگ و سرفرازی آنها میباشد.

من به این عقیده هستم که در اسلام دو نوع جهاد است جهاد اکبر و جهاد اصغر. جهاد اکبر یا بزرگ عبارت از اینست تا هر شخصی کوشش نماید تا به صورت آبرومندانه زندگی کند، قوانین اسلام را رعایت نماید، از خداوند جل جلاله اطاعت و فرمانبرداری نماید، برای مجموع بشر و خصوصاً به اشخاص بیچاره و نا توان خدمت و کمك نماید. لذا اموری را که کارمندان این کمیته انجام میدهند نیز جزء از جهاد اکبر است ومن از انجام وظایف آنها اظهار امتنان مینمایم و بدون اشخاص فوق SCA هیچ مفهومی نخواهد داشت و هیچ کاری از آن ساخته نخواهد بود. این واضح است که ما پول به اختیار داریم و منابع جهانی با ما همکاری دارند، ولی اگر ما این افغان های را که با ما کار میکنند در پهلوی خود نداشته

بقیه در صفحهء (٢٧)

د افغانستان لپاره د سویډن د کمیټې د مرستو په اړوند یو لنډ ګزارش

د افغنستان لپاره د سویډن کمیټې د روغتیا، ښوونې اوروزنې او زراعتی چارو په برخوکې یو لړ مهمو مرستندویه پروګرامونو ته وده ورکړې ده. SCA خپل پروګرامونه د لومړي ځل لپاره په روغتیایي بخش کې په ۱۹۸۴م کال کې پیل کړل او اوس یې د افغانستان لپاره د مهمو نړیوالو مرستندویه موسسو په قطار کې ځای نیولی دی.

د SCA د مرستو رسولو فعالیتونه د افغانستان په ۱۹ ولایتونو په خاصه توګه په کلیوالی سیموکې جریان لري.

د SCA ۱۶۹ روغتیایي کلنیکونه هر کال له یو ملیون څخه زیات کسان د طبی معاینو یا تداوي لپاره راجستر کوي. ددې ماشومانو ته واکسین تطبیقیږی او د SCA په چوکاټ کې د ۱۸۰۰۰ معیوبو خلکو لپاره د افغانستان لپاره د معیوبینو د هر اړخیزې مرستې د پروګرام له خوا چې مرکزونه یې په مزارشریف، تالقانو او غزنی کې موقعیت لري سهولتونه ورانديې کیږي. په تقریبا ۵۰۰ لومړنیو ښونځیو کې مجموعا ۱۷۰۰۰۰ زده کوونکي چې له دې جملې څخه ۲۳ فیصده یعنی ۳۷۰۰۰ تنه نجونې دي زده کړه کوي. په پخوانیو وختونوکې هیڅکله هم په دې شمېر نجونو د افغانستان په کلیوالي سیمو کې زده کړه نه ده کړې. SCA د روغتیا او ښوونې او روزنې په برخوکې هم مهم رول لوبوي تر څو د خپلو پروګرامونو کیفی بنې ته وده ورکړي او له د افغانستان لپاره د سویډن د کمیټې په اوسنې تشکیلاتي ساختار کې په سویډن کې لوی دفتر، د پاکستان په پیښورکې مرکزی دفتر (CMO)، دری ساحوی دفترونه چې په غزنی، کابل او تالقانو کې موقعیت لري شامل دي. پر دې سر بېره ددې کمیټې په چوکاټ کې ځینی فرعي دفترونه لکه د جلال آباد او مزار شریف دفترونه او ځینی نور واړه ساحوی دفترونه لکه د پل خمری، کندوز، فیض آباد او دوشنبې دفترونه هم شامل دي. په سویډن کې د افغانستان لپاره د سویډن کمیټه ۳۰۰۰ غړي لري چې په څو محلی شعبو او یوه مرکزي بورډ کې تنظیم شوي دي. د SCA عمده مالي مرسته رسونکي SIDA (په سویډن

کلینیکونو په چوکاټ کې د ۱۰۰۰ عنعنوی دایه ګانو او ۱۵۰ مبصرو دایه ګانو شبکه هم فعالیت کوي. هر کال باالترتیب له ۳۰۰۰۰۰ او ۱۹۵۰۰۰ څخه زیات شمېر ښځینه وو او نورو محلی سازمانونو، کمیټو (شوراګانو) او چارواکو سره همکاری وکړي. د SCA د کارمندانو شمېر ي او یا د SCA په مرسته ولاړو پروژوکې کار کوي ۸۵۰۰ تنو ته رسیږي. کې) EU (د اروپا اتحادیه) او ملګری ملتونه دي. ددې په څنګ کې د SCA مجموعی بودجه د۲۰۰۰م کال لپاره تقریبا ۵۴۰ ملیونو پاکستاني روپیو ته رسیږي.

رپوټونه او ګزارشونه

کلینیک های کمیتهء سویدن مهاجرین را در شمال افغانستان کمک میکنند

تعداد مهاجرین در مناطق شمال افغانستان مطابق سروی های مختلف بالغ بر ١٥٠٠٠٠ نفر میگردند. سیدنی پترسن رئیس دفتر ساحوی شمال کمیتهء سویدن و دوکتور عبدالقدیر آمر بخش صحی آن دفتر که در جریان بمباران شهر تالقان به تاریخ ٤ و ٥ سپتمبر در آنجا بودند و از چندین کلینیك دیدن به عمل آورده اند، گزارش میدهند، که بیشترین تعداد مهاجرین در کشم و فرخار قرار دارند که در هر یك از ین دو محلات به تعداد ٤٠٠٠٠ نفر مهاجرت نموده و علاوتاً در حدود ٢٠٠٠٠ نفر دیگر در دشت قلعه بسر میبرند.

کمیتهء سویدن برای افغانستان (٦) یونت مؤقتی را برای فراهم آوری خدمات برای بیجا شده گان داخلی در شمال افغانستان ایجاد کرده است. یونت های وابسته به کلینیک های عادی کمیتهء سویدن بسته های کمك عاجل را در ولسوالی های کشم، فرخار، ورسج، کلفگان، دشت قلعه و ینگی قلعه در یافت داشته اند و همچنان کارمندان کلینیك های که موقتاً بسته شده بودند درین یونت ها دوباره توظیف شده اند. همچنان کارمندان بخش صحی دفتر ساحوی شمال کمیتهء سویدن که از تالقان منتقل شده است درین یونت ها به کمك مردم میپردازد.

کمیتهء سویدن همچنان یك کلینیك جدیدی را در کندز برای مهاجرینی که از جنگهای شدید جاری در خواجه غار می آیند، تاسیس نموده است. علاوتاً یك کلینیك دیگر برای بیجا شده گان داخلی در دشتك پنجشیر که در حدود ٦٠٠٠ بیجا شده گان داخلی در آنجا در شرایط بسیار اسفناك زندگی میکنند، بازگشائی گردیده است.

ضمناً کلینیك کشم مراجعهء ١٥٠ مریض را روزانه گزارش میدهد. که تعداد بیشتر آنها را افراد خورد سال تشکیل میدهد. بیشتر این اطفال مبتلا به امراض ملاریا، اسهال، سینه و بغل میباشند.

حکومت شمال از خانواده ها خواسته است تا دروازه های منازل شان را بروی مهاجرین گشوده و هر یك از آنها دو فامیل مهاجر را باید پناه بدهند. عماراتی همچو مکاتب و غیره بعد از مساعدت درسی در اختیار مهاجرین قرار داده شده است. با آنهم تعداد زیادی از مردم در بازارها، بستر دریا های خشك و جاهای که به خوبی مورد حملهء پشهء ملاریا قرار میگیرند بسر میبرند.

علاوتاً ده تن ادویهء اضافی نیز تهیه گردیده است تا از دفتر کمیتهء سویدن در پشاور به شمال افغانستان فرستاده شود.

کمیتهء سویدن منابع خود را جهت کمك های صحی از طریق ٤٢ کلینیك خویش که در ولایات تخار، بغلان، بدخشان، و کندز قرار دارند، متمرکز ساخته است. اکثر این کلینیك ها اکنون مهاجرین را کمك میکنند. برخی ازین کلینیك ها مانند کلینیك های خواجه غار، نهرین، بورکه، قزاق و قلبرس بسته شده و کارمندان و ادویهء آنها به کلینیك های دیگر منتقل شده است. گزارش میافزاید که از ناحیهء کمبود مواد غذائی خطر جدی ای موجود است. زیرا به نسبت خشکسالی خود این مناطق نیاز شدیدی به مواد غذائی داشته و حالا با این ١٥٠٠٠٠ افراد دیگر آنهم بدون موجودیت امکانات کاریابی برای آنها و منابع محدود در منطقه به زودی شرایط بسیار حادی به بار خواهد آمد.

د روغتیایي چارو تخنیکي مرستو خانګې فعالیتونه د ورستیو میاشتو په ترخ کې

د افغانستان لپاره د سویډن کمیټې (SCA) د روغتیایي چارو د اداری دوهم ورکشاپ چې د ٢٠٠٠ م کال د جولای د میاشتې په دریمې نیټې څخه د جولای د میاشتې تر اوومې نیټې پورې دوام درلود ددې کمیټې په مرکزی اداره (CMO) چې په پیښور کې موقعیت لرې دایر شو. ددې ورکشاپ ګډون کوونکې د HTSU د څانګې او د دریو وارو ساحوي دفترونو ځینې کارمندان، صحی منیجران (امران) او ولایتی مدیران وو. ددې ورکشاپ په پیل کې د ٢٠٠٢ - ٢٠٠١ م کال لپاره د کار پلان جوړول او بودجه، د شپږ میاشتنی فعالیتونو رپوټ او د کلینیك د اداره ئې په هکله د ساحوي دفترونو کارمندانو او ولایتی مدیرانوته د یوه رهنما کتاب معرفی کولو موضوع ګانې شاملې وې.

بخش زراعت کمیتهء سویدن دو باره به فعالیت آغاز نمود

پروگرام زراعت کمیتهء سویدن برای افغانستان که بنابر مشکلات مالی در سال ١٩٩٩ م متوقف گردیده بود، اخیرا دوباره به فعالیت آغاز نموده است. ساحهء فعالیت این بخش را در سال ٢٠٠٠ م پروگرام کوچك تکثیر و ترویج تخم های اصلاح شده تشکیل داده که مطابق پلان کار برای سال جاری در نظر است که مقدار ٢٠٠ متریك تن تخم اصلاح شدهء گندم، برنج و جواری (عمدتا گندم) تولید گردد.

مقدار تخم های تولید شده بعد از پراسس و پاك کاری برای بیشتر از ٢٠٠٠ دهقان مربوط ٢٤ ولسوالی در ١٤ ولایت زون هائیکه کمیتهء سویدن فعالیت دارد توزیع (فروش) خواهد شد.

البته مقدار ۴۰۰ متریك تن كودهای كیمیاوی یوریا (Urea) و (DAP) نیز یكجا با تخم های اصلاح شده به قیمت های مناسب برای دهاقین به فروش خواهد رسید.

جهت تطبیق پلان كار فوق الذكر بخش های زراعت در دفتر مركزی كمیته‌ء سویدن مقیم پشاور و دفاتر ساحوی مقیم كابل، غزنی وتالقان فعال گردیده و پرسونل مورد ضرورت استخدام و به كار آغاز نموده اند. علاوه بر كارمندان دفاتر فوق الذكر پرسونل ساحوی در ولسوالی هائیكه پروگرام تكثیر و ترویج تخم های اصلاح شده در آنها در نظر گرفته شده، توظیف شده اند تا دهاقین را در مسائل عمومی كشت و زراعت و بخصوص در امور تولید، تكثیر وترویج تخم های اصلاح شده كمك و رهنمائی كنند.

كمیته‌ء سویدن در نظر دارد كه در آینده با همكاری و هم آهنگی با FAO و دیگر مؤسساتی كه در بخش زراعت فعالیت دارند، در تولید و تكثیر تخمهای اصلاح شده به پیمانه‌ء وسیع در سطح ولایات و ولسوالی های كه با سهم گیری دهاقین محلی صورت خواهد گرفت رول عمده‌ء را بازی نموده و نیازمندی های دهاقین را از این ناحیه رفع سازد.

تعلیمي او تربیوي ورکشاپونه

د ښوونځیو ۳۰ تنو مشاورینو له دریو ساحوي دفترونو څخه چې په کابل، غزنی او تالقانوکې موقعیت لري پدې ورکشاپونو کې ګډون وکړ. نوموړي ورکشاپونه د ۲۰۰۰ م کال د جون د میاشتې په نولسمه نیټه پیل او د جولای د میاشتي تر ۲مې نیټي پورې یې د کابل د ښار په سپین زر هوټل کې دوام درلود.

دا ورکشاپونه د سپارل شوو وظیفو د ارزیابي او سرته رسولو په هکله کومې چې د مختلفو تعلیمي مطالعاتو او تحقیقونو په برخه کې د دوه کلن فاصلوی کورس په ترڅ کې ورکړل شوي وې ترتیب شوي وو.

د ښوونکو د روزنې په هکله یوه مطالعه

د افغانستان لپاره د سویډن کمیټي (SCA) له خوا د یوې مقدماتي مطالعې کار سرته رسولو ابتکار په افغانستان کې د ښوونکو د روزنې لپاره د ښوونکو د پوهنځي د ایجادولو لپاره پیل شوی دی. ددې مطالعاتي ټیم غړي چې اوس یې په کابل کې دا موضوع تر څېړنې لاندې نیولې، دا کسان تشکیلوی: ډاکټر نانسي دوبرې د سر ټیم په حیث، ډاکتر امیر محمد احمدی د اړونده افغاني موضوعاتو ماهر (کارشناس)، د پوهنتون استاده میرمن Carina Sidh (کارینا سد) ، Lonnorth (لونارت) د سویډن د مالمو ر پوهنتون د میتودولوژي چارو ماهر ه او سر ښوونکې لارس ګربیوش چې همدا اوس په کابل کې د SCA لپاره د وده ئیزو کارونو د ماهر په توګه کار کوي.

نوموړی ټیم به خپلو مطالعاتو ته د دریو اونیو په ترڅ کې په پېښور، جلال آباد او کابل کې دوام ورکوي او ددې پروژې په هکله به له یو زیات شمېر بهرنیو ماهرانو سره بحثونه سرته رسوي

تدویر ورکشاپ قابلیت های اساسی آموزش

به تعداد ۱۸ تن از مشاورین مکاتب در ورکشاپی که موضوع بحث آن قابلیت های اساسی آموزش - Basic Competencies of Learning (BCL) بود و در دفتر ساحوی شهر تالقان از تاریخ (۸-۶) ماه جولای سال جاری ادامه داشت، شرکت نمودند.

در این ورکشاپ برگردانده گان هدف تولید مواد (BCL) را که برای صنوف مختلف مکاتب ابتدائی در نظر گرفته شده به شرکت کننده گان توضیح نمودند.

د افغانستان لپاره د سویډن کمیټي (SCA) د څاګانو ژورولو پروژه

د افغانستان لپاره د سویډن کمیټي د ERO د ختیځ زون دفتر او جنوبي زون (SRO) په اړونده ساحوکې د یو زراو پنځه سوه (۱۵۰۰) څاګانو د ژورولو کار پیل کړی دی. دا عاجله پروژه چې د جولای په میاشت کې پیل شوی ده د EU له خوا تمویلیږي.

په پیښور کې د SCA د RETSU د څانګې د انجنیری چارو ماهر او مشاور ډاکټر شریف الله نجیب د یوې مرکې په ترڅ کې وویل چې په زیاتره هغو سیموکې چې خلک د اوبو له سرچینو څخه لرې ژوند کوي، د وچکالي له امله زیانمن شوي دي. یو زیات شمېر خلکو خپل اصلي ټاټوبي "کلي" د هغو ځایونو د لټولو په خاطر پرې ایښي دي چې پکښې اوبه او د دوی د څارویو لپاره څرځایونه وی.

انجنیر نجیب وویل: چې د ځمکي لاندې اوبو سطحه نوره هم د کښته کیدو په حال کې ده.

نږدې شل ټیمونه د نویو برمه ئی ماشینونو د په کار اچولو په مرسته چې Auger ورته وایي، د څاګانو په ژورولو بوخت دي ترڅو د خلکو لپاره د څښاك وړ اوبه ورسوي.

د یو زراو پنځه سوه (۱۵۰۰) څاګانو ایستل په دې معنی دی چې ۱۶۸۰۰۰ کسان به وکولای شي چې د څښلو وړ اوبه لاس ته راوړي.

سویډني اتباع په افغانستان کې د څاګانو جوړولو پروژې ته مرسته کوي

"اوبه د تولو لپاره" د یوې سویډني مالي مرستې رسونکې موسسې نوم دی چې په افغانستان کې د افغانستان لپاره دسویډن د کمیټې د مرستې رسولو له پروګرام سره کومک کوي. په بل عبارت دا مالي مرسته رسونکې خلک دیوې لویې سویډني کمپنۍ (Atlas Copco) کارمندان دي چې د خپلو میاشتنیو تنخاګانو یوه برخه پیسې هغو پروژو ته چې په خارجی هیوادو، په خاصه توګه په افریقایي هیوادونو کې په کار بوختي دي ورکوي. مګر پدې ورستیو وختونوکې یعنې د روان عیسوی کال د جون د میاشتې را په دې خوا SCA او "اوبه د تولو لپاره" په نام موسسې یو له بله سره همکاری پیل کړې چې په نتیجه کې د Atlas Copco (اتلس کاپکو) نماینده، بناغلی Federico Scolari (فدریکو سکولاري) افغانستان ته سفر وکړ.

فدریکو اصلا یو ایطالوی تبعه دی مګر اوس یې په سویډن کې استوګنه غوره کړې او هلته اوسیږي. نوموړي د مسلک په لحاظ یو جیولوجست دی، مګر اوس اوس ددې کمپنۍ لپاره د مارکیت پیدا کولو لپاره چې د لویو برمو فالتو سامان پلوري، کارکوي. د وچکالي د پیښو په اړوند د نوموړي ماهر افغانستان ته دا لومړی سفر وه. نوموړي وویل چې پدې اړوند مرستې باید لا پخوا رسیدلې وای. همدارنګه ده وویل کله چې یې د SCA د څاګانو د برمه کارۍ چارې په ننګرهار، کاپیسا، کابل، لوګر او غزنی کې ولیدلې، د تیمونو د موثر کار کولو تر اغیزې لاندې راغی. نوموړي وویل:" زه حیران وم چې هر څه په څومره عالي توګه مخ ته تلل."

مګر دایې هم وویل چې د څاګانو د موقعیت، د اوبو دسطحی، د اوبو کیفیت، د څا ژورلو لپاره تخنیکونه، د خمکې د نوعیت، مثلا شګلنه خمکه او د جیالوجیکی سروې، او نورو مشخصاتو په اړوند معلوماتو راغونډولو ته ډېره اړتیا لیدله کیږي. یوه مسئله چې زما توجه یې جلب کړه دا وه چې د کار د تیم غړو د څا له ژورلو وروسته هغه نه پاکوله او دا وظیفه یې محلي خلکوته ورسپارله چې هغوی دا کار کله سرته رساوه او کله یې سرته نه رساوه او په نتیجه کې به د اوبو پمپ له کاره لویده.

فدریکو د کابل د شاوخوا د اوبو دکیفیت په اړوند اندیښنه څرګنده کړه. ده وویل چې په دې منطقه کې له دووڅاګانو څخه هیڅ کار نه اخیستل کیده، څکه اوبو یې بویناکې او مالګینې وې. په بګرامیو کې یوه څا د کابل

پاتې په (۲۸) مخ کې

مصاحبه با یکتن از اشتراك کننده گان ورکشاپ جندر مقیم پشاور

خواننده گان گرانقدر مجلهء تدبیر!
چندی قبل ورکشاپی تحت عنوان (Gender) جندر از طرف دفتر مرکزی کمیتهء سویدن در پشاور به اشتراك عده ای از کارمندان SCA تدویر گردیده بود. که اینك در این ارتباط مصاحبه ای را با یکتن از اشتراك کننده گان این ورکشاپ ترتیب داده ایم که خدمت شما تقدیم میگردد.
(اداره)

تدبیر: لطفاً خود را برای خواننده گان ما معرفی نمایید.

- اسم من کامله بوده و فعلاً به حیث داکتر در بخش ERO کمیتهء سویدن ایفای وظیفه مینمایم.

تدبیر: شرایط کار فعلاً در افغانستان چطور است؟

- چون در شرایط حاضر محدودیتهای زیادی برای زنان وضع گردیده است، لذا شرایط کار در داخل کشور تا اندازهء دشوار میباشد. زیرا فعلاً یك شفاخانه و یك کلینیك در سراسر شهر کابل فعالیت داشته، حتی معاینه خانهء داکتران نیز مسدود است. و تنها داکترانی حق دارند تا معاینه خانه داشته باشند که در حال حاضر در شفاخانه ها هم کار کنند. این حالت برای طبقهء اناث باالخصوص قشر روشنفکر و تحصیل کرده مشکلاتی را به بار آورده است. شخص خودم اگر یك مامور دولت میبودم شاید آنقدر سخت برایم تمام نمیشد، ولی حال که من یك داکتر استم و در شرایط فعلی مردم رنجدیدهء ما اشد ضرورت به داکتر و یا معالج دارند، ولی ما نمیتوانیم تا ایشان را کمك کنیم، این برایم خیلی ها درد آور است.

تدبیر: ورکشاپی که اکنون در آن شرکت دارید روی کدام موضوع به راه اندخته شده است؟

- موضوع و عنوان این ورکشاپ جندر (Gender) است و به نظر من این اولین گام مثبتی است که کمیتهء سویدن در رابطه به پروگرام جندر برداشته است.
از اینکه این ورکشاپ از یك جانب سبب بلند رفتن سطح دانش ما میشود و از جانبی هم نهایت دلچسپ است و ضمناً باعث آن میشود تا موجودیت طبقهء اناث یا زنان افغان را نیز تبارز دهد، لذا من نهایت احساس خوشی میکنم که در این ورکشاپ سهم داشتم.

تدبیر: موضوعات یاد شدهء این ورکشاپ در زندگی روزمرهء شما تا چه اندازه مراعات میگردد؟

- از آنجای که من هم یك داکتر استم و شوهرم نیز، بناءً همه مسایل یاد شده در زندگی شخصی من مراعات شده است و من از آن راضی استم.

تدبیر: در قسمت مجله و فعالیتهای فعلی کمیتهء سویدن اگر گفتنی ای داشته باشید میتوانید ارائه دارید.

- در قدم اول دفتر مرکزی باید بکوشد تا مجله را در بخش های جداگانهء دفاتر ساحوی نیز توزیع نماید.
بعداً از کارکنان مجله خواهانم تا فعالیت های داکتران و کارمندان تعلیم و تربیه را که در داخل افغانستان کار میکنند و مواجه با مشکلات بیشماری استند انعکاس دهند. تا بدینترتیب دونرها از فعالیت های ما آگاهی حاصل کرده و در قسمت پرداخت فند برای چنین پروژه توجه زیادتری را به خرچ دهند. تا هم ما تشویق شویم و هم مردم از فعالیتهای ما آگاه شوند.

تدبیر: توقع شما و خواست تان از کمیته در قسمت بهبود کار تان چیست؟

- چون من در یك کلینیك موبایل (سیار) ایفای وظیفه مینمایم و کلینیك ما با وسایلی که حد اقل بتوانیم یك مریض را از مرگ نجات دهیم مجهز نیست، بناءً تقاضای من از کمیتهء سویدن به خصوص از بخش صحی، این است تا ما را با توزیع سیت کریت، کارت نشو و نما برای اطفال و خانم ها، ترازو برای خانم ها و اطفال، میز ولادت و سایر وسایل کمك نمایند، تا حد اقل ما بتوانیم در حالات وخیم جان مریض را از مرگ حتمی نجات دهیم.

تدبیر: از اینکه شما حاضر شدید تا به سوالات ما جواب بدهید از شما متشکریم.

- از شما هم ممنون از اینکه به من وقت دادید تا گوشهء از درد دل خود را خدمت شما عرض بدارم.

کلتور، فرهنگ و آثار

سراج العمارة

جلال الدین اکبر امپراتور بزرگ مغل بعد از فتح شهر جلال آباد در سال ۱۵۷۰م این شهر را به نام خود یعنی جلال آباد مسمی ساخت. جلال آباد دارای بناهای عمده ای تاریخیست که متأسفانه با مرور زمان اکثریت این بناها منهدم و ویران گردیده اند که به طور مثال میتوان در این زمره از باغ شاهی و باغ کوکب نام برد که در زمان امیر عبدالرحمن خان اعمار شده بودند. در پهلوی بناهای متذکره یکی دیگر از آثار با شکوهء این شهر "سراج العماره" میباشد.

"سراج العماره" که در قلب شهر جلال آباد موقعیت دارد در سال ۱۹۱۰ م توسط امیر حبیب الله خان اعمار گردید. این عمارت تحت سرپرستی مستقیم امیر حبیب الله خان در طی چهل روز اعمار شده و امیر شخصا پروسهء ساختمان این عمارت را نظارت نموده و کارگران را تشویق بر آن مینمود تا هر چه زودتر کار ساختمان این بنا را به پایهء اکمال برسانند.

تعمیر سراج العمارة قبل از تخریب شدن

بعد از قتل امیر حبیب الله خان در سال ۱۹۱۹م این محل به طور مهمانخانهء دولتی توسط پسرش امیر امان الله خان مورد استفاده قرار گرفت. تا اینکه در نوامبر ۱۹۲۸م در اثر شورش ها و اغتشاشات قومی این عمارت نیز مورد تاراج قرار گرفت. متأسفانه فعلاً این عمارت بصورت متروکه قرار گرفته و ساحات و عمارات ملحقهء آن در حال تخریب شدن میباشد. در اخیر قابل تذکر است که سراج العمارة نیز همانند سایر آثار باستانی افغانستان که جزء از افتخارات و سرمایه های ملی کشور ما محسوب گشته و آئینهء تمدن و فرهنگ پر افتخار گذشتهء ما را تشکیل میدهند، ضرورت شدید به حفظ و مراقبت دارند. لذا بر همه ارگان ها و ادارات زیربط ملی و بین المللی است تا در این امر توجه جدی خویش را مبذول داشته و از تخریب شدن بیشتر آنها جلوگیری به عمل آرند.

تصویری از سراج العمارة فعلی

باستانی افغانستان

د افغانستان محلی خواړه

اقتباس کوونکی: فرشته "پیمان"

ماشاوه

۱. ماشین شوي یا توته شوي سرخي غوښه	۲ کیلو گرامه
۲. غوړي	۴۴۰ گرامه
۳. غوڅ کړ پیاز د کریو په بڼه	٦٦۰ گرامه
۴. دال نخود	۲۲۰ گرامه
۵. غنم	۲۲۰ گرامه
٦. مې	٦٦۰ گرامه
۷. هوړه	۳۱ گرامه
۸. موښل شوي کرت	۹۰۰ گرامه
۹. مرچ او مالګه	د اړتیا ور
۱۰. اوبه	۳ کواټره

د تیارول طریقه:

لومړی غوښه پاکه پریمینځئ او د میزو په اندازه یې میده کړئ بیا غوړي په کټو کښې سره کړئ او غوڅ شوي پیاز پکښې بادامی رنګه سره کړئ. له پاسه پرې غوښه واچوئ او وې ښوروئ څو چې پیاز حل او د غوښې سره سره شي، بیا پکښې اوبه ور زیاتې کړئ. غنم، هوړه او دال نخود پاک ووینځئ له مالګې او مرچو سره یو ځای یې پکښې واچوئ او تر هغه یې وې ایشوئ چې غوښه پخیدوته نږدې شي نو بیا مې هم پکښې واچوئ او وې ایشوئ څو چې مې او غوښه یو ځای پاخه شي او مې میده نشي. له هوړې سره یې یو ځای موښل شوي کرت په اخرې وخت کښې ور زیاتوی او ګډوی. په کاسه او یا بل لوښې کښې یې د خوړولو لپاره راباسي، د کاشوغې یا پیالې په وسیله خوړل کیږي. ماشاوه هغه خواړه دي چې زیات وخت د میلمستیاوو لپاره تیاریږي او تر نورو خورو د مخه خوړل کیږي.

طریق ساختن رب بادنجان رومی

ارسالی: منیژه "سلطانی"

افزار: دیگ، بلندر (ماشین جوس)، قاشق، کارد، چلوصاف، بوتل، وسیله‌ء برای حرارت دادن

مواد:

۱. بادنجان رومی	یک کیلو گرام
۲. نمک	ده گرام
۳. سودیم بنزویت	پنج گرام
٤. پوتاشیم میتابای سلفیت	پنج گرام
٥. آب	نیم گیلاس

طریق ساختن:

۱. بادنجان رومی را پاک بشوید.
۲. بعدا بادنجان رومی شسته شده را توسط چاقو توته توته کنید.
۳. بادنجان رومی را در یک دیگ انداخته و ۱۰ گرام نمک به آن علاوه نماید. بعدا دیگ را بالای آتش بگذارید.
٤. وقتیکه بادنجان نرم گردید دیگ را ازبالای آتش دورنماید و بگذارید تا خوب سرد شود.
٥. بادنجان را از ماشین گوشت بکشید و در غربال انداخته توسط دست فشار بدهید تا دانه های آن جدا شود.
٦. بعدا در بادنجان رومی ٥ گرام سودیم بنزویت علاوه نماید و دیگ را تا آن هنگام بالای آتش بگذارید که تمام آب اضافی آن خشک شود.

(نوت: اگر آب بادنجان رومی زیاد خشک شده و سخت باشد کمی آب را به آن علاوه نمائید.)

۷. دیگ را از آتش پائین نماید وبگذارید که تا سرد شود.
۸. در بادنجان رومی سرد شده ٥ گرام پوتاشیم میتابای سلفیت را علاوه نماید.
۹. رب تیار شده را در بوتل های پاک جا بجا نموده و از آن مطابق ضرورت استفاده نمائید.

رندان خراباتی

عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت
که گناه دیگران بر تو نخواهند نوشت
من اگر نیکم و گر بد تو برو خود را باش
هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت
همه کس طالب یارند چه هوشیار، چه مست
همه جا خانه‌ء عشق است چه مسجد چه کنشت
سر تسلیم من و خشت در میکده ها
مدعی گر نکند فهم سخن گو سر و خشت
نا امیدم مکن از سابقه‌ء لطف ازل
تو پس پرده چه دانی که کی خوب است و کی زشت
نه من از پرده‌ء تقوا به در افتادم و بس
پدرم نیز بهشت ابد از دست دهشت
حافظا روز اجل گر به کف آری جامی
یکسر از کوی خرابات برندت به بهشت

(حافظ)
ارسالی: انجنیر محمد منصور "ازهر"

گمشده

گزینش: حاجی محمد عثمان

نورجان در ظلمت آباد بدن گم کرده ام
آه از این یوسف که من در پیراهن گم کرده ام
وحدت از یاد دویی اندوه کثرت میکند
در وطن ز اندیشه‌ء غربت وطن گم کرده ام
چون نمی اشکی که از مژگان فرو ریزد به خاک
خویش را در نقش پای خویشتن گم کرده ام
از زبان دیگران درد دلم باید شنید
کز ضعیفها چو نی راه سخن گم کرده ام
موج دریا در کنارم از تلک و پویم مپرس
آنچه من گم کرده ام تا یافتن گم کرده ام
گر عدم حایل نباشد زندگی موهم که نیست
عالمی را در خیال آن دهن گم کرده ام
تا کجا یارب نوا دوزد گریبان مرا
چون گل اینجا، یك جهان، دلق کهن گم کرده ام
شوخی پرواز من رنگ بهار ناز کست
چون پر طاووس راه را در چمن گم کرده ام
چون نفس از مدعای جستجو آگه نیم
اینقدر دانم که چیزی هست و من گم کرده ام
هیچ جاه بیدل سراغ رنگ های رفته نیست
صد نگه چون شمع در هر انجمن گم کرده ام (بیدل)

در سرزمین

[redacted] زمزم [redacted]

به خاك ما دلی، در دل غمی هست
هنوز این کهنه شاخی را نمی هست
به افسون هنر آن چشمه بکشای
درون هر مسلمان زمزمی هست
(علامه اقبال لاهوری)

......

فایده‌ء اعصا

آیا میدانید که فایده‌ء اعصا چیست؟

آری! اعصا آن دوست جوانمردیست که روزانه بیشتر از صد بار به زمین میخورد تا صاحبش را از یك بار به زمین خوردن نجات بدهد.

ارسالی: "نورزی"

مناجات

ای بار الها! (ا.ف.ع)

ما میدانیم که گناهان مان بر ما فزونی نموده است و اعمال و افعال و پندار ما شایسته گی آنرا ندارد که دست های آلوده ولی پر از نیاز خویش را به سوی درگاه بی نیاز تو بلند نمائیم. ولی با آنهم چون به جز درگاه تو دیگر هیچ درگاهی نداریم بازهم به سوی تو رجوع مینمائیم. زیرا تو خود فرموده ئی که من بخشنده و توبه پذیرم و تو خود فرموده ای که از من بطلبید و من مستجاب مینمائیم.

پس ای پذیرنده و ای خواهنده! ما را بر خویش بخوان و از درگه خویش مران.

ای بار الها!

ما را در منجلاب گناهان مان به ما وا مگذار و قسایق غرق شده در بحر گناهان ما را در ساحل نجات برگردان.

آمین

شعر و ادب

خرد

خرد چون ندانی بیاموزدت
چو پژمرده گردی بر افروزدت
خرد بی میانجی و بی رهنمای
بداندکه هست این جهان را خدای
خرد بهتر از چشم و بینائی است
نه بینائی افزون ز دانائی است
خرد پسند گوید که مرد خرد
به هنگام خویش اندرون بنگرد

(ابوشکور بلخی)

مروارید های ناب

- وجدانت را مجبور مکن تا آنچه را که میبیند نفهمد.
- همیشه قضایا را قبل از اخذ تصمیم به محکمهء وجدان تسلیم کنید زیرا وجدان رهنمای بی نذیر و قاضی بی طرف است. (منتسکیو)
- زندگی بدون کار، مانند مردن پیش از وقت است.
- سعادت انسان در کار، تفکر و سعی جهت حفظ شرافت و تقوی است. (؟)
- افتخار در خشك کردن قطرهء اشك است، نه در جاری ساختن سیل خون. (بایرون)

گزینش: سلیمه "حبیبی" از SRO

- از دو چیز به خدا مینالم: از سادگی وبیهوشی مردمان درستکار و از زیرکی و فراست اشخاص متقلب و خائن. حضرت علی (رض)
- صاحبان اخلاق، روح جامعهء خود هستند. (امرسون)
- چاپلوسی گوینده و شنونده را فاسد میکند. (؟)

ارسالی: انجنیر محمد منصور"ازهر"

تدبیر

ډېر کارونه ، شوني کیږي په تدبیر
بې تدبیره ، شوني ډېر، هدیر
سترګورا و د بې سترګو دا توپیر دی
ړومبی سوچ کوي، بیا کارکوي بصیر
ټول طبیعت په یو هدف دی پیدا شوی
بې مقصده د لوی خدای (ج) ندی تقدیر
هر یو جز د کائیناتو کې اثر دی
پیدا شوي په حکمت د رب، قدیر
د وړو، غټو، ځېرې ور سره زیب کا
که غر، ځمکه، که آسمان دی بې نظیر
پخپل مخه پیدا شوي وا ښه ندي
د مطلق په سر معلق تدبیر ، منیر
بویه تا ته چې سالم فکر کښې وکړې
در ښکاره به شي د ښو، بدو تصویر
درملنه د رنځور کار د تدبیر دی
کنه ؟ مري به لا ړومبی ، دغه تقدیر
دا دنیا دارالاسباب دی "زرغونیه"
د تقدیر سره ، تدبیر دی د خبیر

*****

نیش آرزو

نداند جبرئیل این های و هو را
که نشناسد مقام جستجو را!
بپرس از بندهء بیچارهء خویش
که داند نیش و نوش آرزو را!

(اقبال)

د ERO په ساحوکې د ښوونې او روزنې د فعالیتونو په باب یوه لنډه مرکه

انجنیر عبدالظاهر په شرقي ساحوي دفترکې کوم چې په نژدې موده کې له جلال آباد څخه کابل ته انتقال شو، د ښوونې او روزنې څانګې د مدیر په حیث وظیفه اجرا کوي. نوموری د افغانستان په یوه شمالي سیمه (تالقانو) کې زیږېدلی او لوړ تحصیلات یې د کابل په پوهنتون کې بشپړ کړي دي.

ده په پېښور کې څېرته چې یې د یوه مهاجر په توګه ژوند کاوه له څو کلونو وروسته د افغانستان لپاره د سویډن په کمیټه کې د ترجمان په حیث کار پیدا کړ او اوس بیرته افغانستان ته ستون شوی او د کابل په ښارکې د SCA د دفتر د ښوونې او روزنې د څانګې د منیجر (مدیر) په حیث دنده سرته رسوي.

نوموری د SCA ساحوي دفتر (ERO) د ښوونې او روزنې څانګې په چوکاټ کې د (۱۲۵) ښوونځیو مسئولیت چې اکثره یې په لغمان، کنړ او ننګرهارکې دي، په غاړه لري. ددې څانګې مهم فعالیتونه دبڅینه زده کوونکو د شمېر او د ښوونځیو د کیفي سطحې لوړول، په ځانګړې توګه د ښوونکو د سمې روزنې له لارې تشکیلوي. د نوموړي دفتر د ښوونې او روزنې واحد په چوکاټ کې (۱۵) د هلکانو ښوونځي چې پکې یو وخت هلکان او بل وخت نجونې زده کړه کوي شامل دي. همدارنګه په دې واحد کې (٦) کورنې ښوونځي (له ۱-۴ ټولګیو پورې) هم شامل دي.

انجنیر ظاهر وویل دوی یو نوی پلان تر لاس لاندې نیولی چې په هغه کې به هڅه وکړي د هغو شاګردانو شمېر را ټیټ کړي چې مخکې د ښوونځي له بشپړو زده کړو څخه خارجېږي. نوموړي وویل چې همدا اوس د یوې سروې کار په سیمه کې جریان لري تر څو هغه مشکلات چې په دې ارونډ موجود دي، په نښه کړي او د حل لارې یې ولټوي.

د ښوونځیو د تعلیمي چارو د سمون لپاره اوس په نظرکې نیول شوي چې باید د هر ټولګي د شاګردانو شمېر اعظمي له (۳۰) تنو څخه زیات نه وي. د ښوونکو د نورو ستونزو په لړکې یوه لویه ستونزه د هغوی د معاشونو د اندازې کموالي دی. یو زیات شمېر ښوونکې ددې په ځای چې د تدریس چارې سرته ورسوي په بازارونوکې د ارتیا وړ مواد خرڅوی یا په زراعتی ځمکو کې په کار بوخت دي. مګر که چېرې د معاشونو اندازه لوړه شي، نو کیدای شي هغوی تدریسی چارونه را وبلل شي.

انجنیر ظاهر یوه بل مشکل ته هم اشاره وکړه او هغه دا چې شاید محلي چارواکي خپل کسان د ښوونځیو د ښوونکو په توګه مقرر کړي.

همدارنګه اوس اوس د SCA چارواکي د پوهنې وزارت له چارواکو سره د ښوونې او روزنې د یوه پروتوکول په هکله مذاکره سرته رسوي. کله چې له انجنیر ظاهر څخه د نورو ارتیاوو په ارونډ پوښتنه وشوه هغه داسې خواب ووایه:

- د انګلیسي ژبې او کمپیوټر زده کولو ته ډیره ارتیا لیدله کیږي. همدارنګه مونږ پخپل دفترکې یوه کتابتون ته ارتیا لرو تر څو د عمومي معلوماتو، ورو کتابونو، اخبارونو او نورو موادو د نشرولو لپاره ترینه کار واخلو.

له انجنیر ظاهر څخه پوښتنه وشوه چې دده خپل ماشومان په کابل کې ښوونځي ته ځي؟

نوموړی وویل هو، په کابل کې خینې کورني ښوونځي شته چې د نورو غیر دولتي موسسو له خوا ورسره مرسته کیږي.

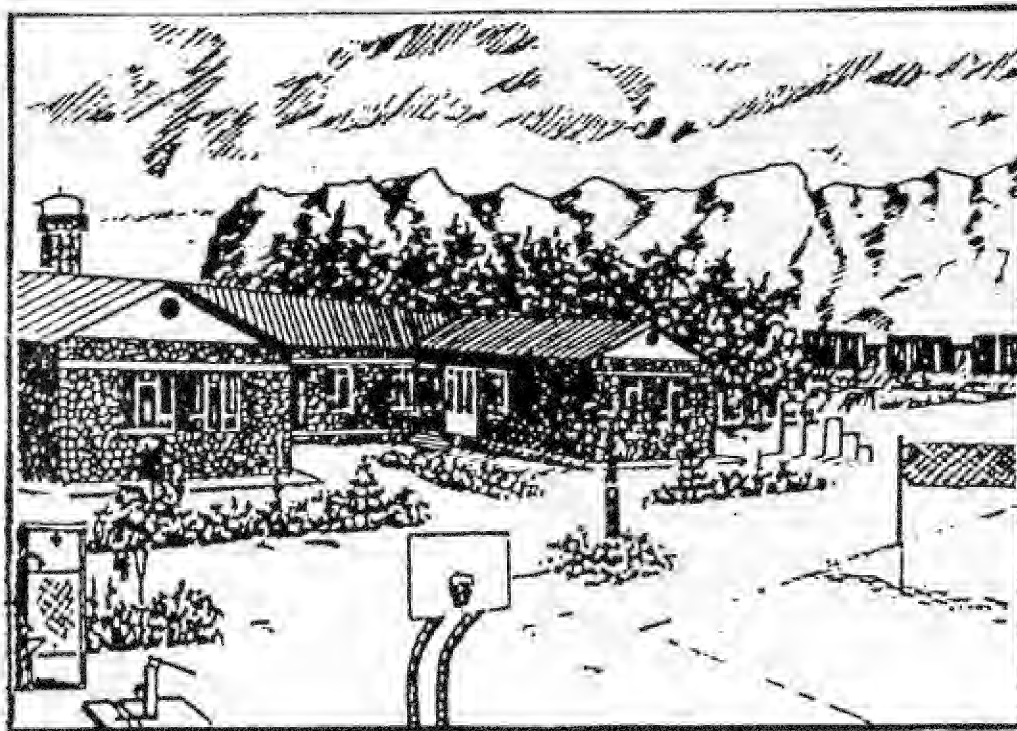
(د تدبیر مجلې خبر لوڅ)

معیار های بهتر سازی مکاتب کمیته‌ء سویدن

مکتب به منزله‌ء کانون آموزش و پرورش نسل های آینده ساز کشور، محلی است که میتوان نقطه‌ء بهترین خدمت گذاری ها را چه به سطح یك کشور و چه در مجموع به سطح جامعه‌ء بشری را از آن آغاز نمود. لذا بر همه افراد جامعه است که در تعمیم بخشیدن تعلیم و تربیه به همگان با توجه به بهتر سازی وضع مکاتب هم به وضع کنونی خود و هم به آینده گان خود مصدر خدمت گردند. در مسیر بدوش کشیدن بار این مسؤولیت بزرگ کمیته‌ء سویدن (۴۸۳) باب مکتب را در ولایات کشور به روی (۶۱۳۱۷۱) نفر از نسل آینده ساز میهن اعم از پسران و دختران گشوده و در بلند بردن کیفیت این مکاتب به سکوی ترقی همواره سعی میورزد. از جمله اقداماتی که اخیراً صورت گرفته، همانا طرح ریزی معیارهای بهتر سازی مکاتب کمیته‌ء سویدن است، که کمیته‌ء سویدن را در راه نیل به این ایده‌ء عالی مدد خواهد رسانید. چون سخن از گشودن مکاتب است لذا از همان دروازه‌ء مکتب شروع نموده و به تشریح مختصر همه معیارهای یك مکتب دلخواه میپردازیم.

۱. ماحول فزیکی مکتب:

وضع دروازه‌ء احاطه‌ء مکتب و تعمیر اساسی آن باید قابلیت جلب و جذب اطفال را به سویش داشته باشد. وضع داخلی صنوف با داشتن میز، چوکی، تخته، تباشیر، تخته پاك، دروازه وکلکین، شیشه، سقف و سطح در پروسه‌ء تدریس و آموزش تسهیلات را فراهم نموده و باید قابلیت اطمینان بخشیدن به اطفال و اولیای شان را داشته باشد. اداره‌ء مکتب با داشتن میز و چوکی، کتب اداری و نظافت و جای کافی برای حضور بهم رسانیدن استادان، مجهز بودن با نقشه های (سیاسی، اقتصادی، طبیعی و غیره) کره‌ء زمین، تعلیق بودن پلان های سالانه‌ء معلمین، تقسیم اوقات تدریسی، چارتها و تخته اعلانات سمبول شکوه اداره‌ء مکتب را نقش سازی کند. ترتیب و تنظیم کتب در الماری های کتابخانه، فراهم بودن جای کافی برای استفاده‌ء شاگردان از کتب و تسهیلات استفاده از مجلات و روزنامه ها، معیارهای حد اقل کتابخانه‌ء یك مکتب را ارائه میدارد و در بلند بردن سطح دانش شاگردان و آگاهی از آنها با پیشرفت های علم و تخنیك از اهمیت خاصی برخوردار است. تنظیم و ترتیب کتب و مواد درسی یك تحویل خانه‌ء منظم را تصویر نموده، که توزیع جمع آوری و نگهداری کتب و مواد را تسهیل میبخشد. تشناب و دیگر سهولت های شستشو جهت استفاده‌ء

معلمین و شاگردان باید پاك و منظم باشد. تسهیلات آب آشامیدنی صحی از جمله‌ء اساس ترین معیارهای یك مکتب به شمارمیرود و ضمناً از شیوع امراض و ازدیاد مرگ و میری که ناشی از عدم موجودیت آب پاك است جلوگیری مینماید. صحن مکتب با داشتن باغچه‌ء گل و درخت، در پهلوی اینکه به زیبائی طبیعت میافزاید بالای روان شاگردان نیز مؤثر بوده و محیط آموزش را برای شان خوشگوار میسازد. موجودیت میدان و وسایل جزء از ماحول خوب فزیکی بوده و در رشد و نموی جسمی و دماغی شاگردان رول بارزی را دارا میباشد.

۲. معیار های پیداگوژیکی:

در یك مکتب اساسی ترین پدیده را معلمین تشکیل میدهند. بناءً تحصیلات عالی معلمین و سطح آگاهی شان از پیشرفت علوم متداوله مهم ترین عنصر معیار کیفی است. قابل پذیرش بودن استادان در محیط از نقطه‌ء نظر ارزش های اجتماعی، داشتن لباس منظم و پاك، معرف شخصیت عالی شان خواهد بود.

آماده گی معلمین، داشتن پلان درسی، پابندی به حاضری، همکاری بین معلمین و اداره، مراعات نظم و دسپلین صنف، ارائه درست درس مطابق با معیارهای مطروحه، سهم دادن شاگردان به دروس و تشویق اوشان با درنظر داشت تفاوت های فردی، مشکلات اقتصادی، محیطی و فامیلی باعث جلب اعتماد شاگردان به مکتب و ادامه دادن به دروس شان میگردد. ترغیب شاگردان با استفاده از پروگرام های تربیتی رادیوئی BBC/REACH/SCA کتابخانه‌ء مکتب و کتابخانه های عامه، منحیث یك وسیله در بلند بردن کیفیت تعلیمی و تربیتی یك مکتب رول بسزای دارد

بقیه در صفحه‌ء (۲۸)

په کشم کې د مشهد په نوم د نجونو د ښوونځي څخه لیدنه

میر احمد په بدخشان کې د کشم دسیمې د نجونو د ښوونځي کوم چې د مشهد په نوم یادیږي او د SCA له خوا اکمالیږي د سر ښوونکې دنده په غاړه لري وائي چې: دا یو لوی ښوونځی دی چې (۱۰۰۰) زده کوونکې لري.

لدې جملې څخه (۶۰۶) تنه زده کوونکې د لومړنۍ دورې او (۳۷۳) تنه زده کوونکې د ثانوي دورې زده کړې کوي. دا ښوونځي مجموعا (۲۵) تولګي لري او (۵) تولګي یې یواځې د لومړی صنف شاګردان تشکیلوي. ددې ښوونځي زده کوونکي دوه کاله مخکې د ښوونځي نوي تعمیر ته انتقال شول. مګر دا تعمیر د دومره زیات شمیر زده کوونکو لپاره په نظر کې نه وه نیول شوی.

ددې لپاره چې د ښوونځي له نوي تعمیر څخه تول زده کوونکې ګټه واخلي، ځینې یې د سهار له خوا او یو شمیر یې له غرمې وروسته خپلو زده کړو ته دوام ورکوي. په روان کال کې یو زیات شمیر یعنی د (۲۰۰) تنو په اندازه نوي زده کوونکې پدې ښوونځي کې شامل شوی دي. پدې ښوونځي کې د ډیر شمیر نویو زده کونکو د شمول علت دا دی چې یو زیات شمیر بیځایه شوي خلک د شمالي او تخار له سیمو دلته راغلي او همدا رنګه د ښار د رې سیمو خلک هم اوس ښارته راغلي دي. دا ښوونځی له ۱۹۹۲ م کال را پدې خوا د افغانستان لپاره د سویډن د کمیټې (SCA) له خوا اکمالیږي.

کله چې ما ددې ښوونځي څخه د روان کال د جون په میاشت کې لیدنه کوله، د نورو شاګردانو له جملې څخه می له یوې اوه کلنې نجلی سره چې انجیلا نومیږي او له یوې بلې شپږ کلنې نجلی سره چې ماه جبین نومیږي هم خبرې اترې وکړې. دې دواړو نجونو ښوونځي ته د ورتلو څخه خوښي څرګندوله. په ښوونځي کې د انجیلا د خوښې مضمون دري او د ماه جبین د خوښې مضمون دینیات وو. پدې ورځ د لومړیو صنفونو زده کوونکو د قرائت یا لوستلو مضمون درلود او نورو صنفونو د دري، سپورت یا لاسي کارونو مضمونونه درلودل. نجونې یو څه شرمیدونکې معلومیدې او ډیرې خبرې یې نه کولې، مګر تولو ښوونځي ته تلل خوښول او په دې پوهیدې چې لیک او لوست ډیر اهمیت لري.

یو زیات شمیر نجونو وویل چې دوی غواړي خپلو تحصیلاتو ته دوام ورکړي تر څو ښوونکې ترې جوړې شي. باید یادونه وشي چې اکثره هغه ښوونځي چې د SCA له خوا اکمالیږي د مشهد د ښوونځي په شان لویوالي او ګنجایش نلري. دا خبره هم د یادولو وړ ده چې کومېنجونې نن ورځ د کشم په دره کې د زده کړې فرصتونه لري، د افغانستان په هیڅ بله برخه کې نه لیدل کیږي.

د نجونو اوسني او پخواني ښوونځي:

د افغانستان لپاره د سویډن کمیټه د افغانستان په (۱۸) ولایتونوکې د (۵۰۰) په شاوخواکې لومړني ښوونځي اکمالوي. ددې ښوونځیو د زده کونکو تول شمېر(۱۷۰۰۰) تنو ته رسیږي چې لدې جملې څخه په سلوکی (۲۳) یا (۳۷۰۰۰) تنه ښځینه زده کوونکې دي. د افغانستان په کلیوالي سیمو کې هیڅکله هم په دې شمېر ښځینه زده کوونکې نه وې. د هر کال په تېریدو سره د ښځینه زده کوونکو شمېر لوړیږي.

په پخوانیو وختونو کې د ماشومو نجونو شمېر (۱۰ او ۱۵) فیصد تر منځ تخمین کیده. د نجونو زیات شمېر ښوونځي یواځې د کابل په ښارکې وو. په کابل او ځینو نورو لویو ښارونوکې د ښځینه زده کوونکو شمېر (۴۵) فیصده ته رسیده.

کلیوالي سیمو چېرته چې نن د SCA له خوا لومړنې ښوونځي اکمالیږي په پخوا وختونوکې له (۱-۳) فیصده ښځینه زده کوونکې درلودې.

په افغانستان کې د هغو ماشومانو شمېر چې په تېرو ۴۰ کلنوکې یې لومړنی اجباري زده کړې د تولو ماشومانو دریمه برخه یا احتمالا څلورمه برخه تشکیلوله. د هغو افغاني ماشومانو فیصدی چې له لومړنیو زده کړو څخه محروم دي (یې د مدرسو شاګردانو) (۹۵) فیصده ته رسیږي.

تهیه وترتیب : ا.ف.ع

جالب و خواندنی

در تمام جهان سه میلیون طفل جهت اشتراك در جنگ ها مجبور ساخته میشوند

براساس راپور مؤسسهء ملل متحد در تمام جهان سه میلیون طفل وادار به حصه گرفتن در جنگ های جاری گردیده اند. ضمناً مطابق راپور مؤسسهء یونیسیف از سال (۱۹۸۶ – ۱۹۹۶) دو میلیون طفل هلاك، شش میلیون زخمی و یك میلیون طفل یتیم گردیده اند. کوفی عنان سرمنشی سازمان ملل متحد جهت جلوگیری از این همه ارقام تکان دهنده، از تمام کشورهای جهان تقاضا به عمل آورده است تا تمام میثاق های تحفظ حقوق اطفال را محترم شمرده و از ارسال اجباری اطفال به جبهات جنگی اجتناب بورزند. علاوتاً طی ماه گذشته شورای امنیت یك قرار دادی را مبنی بر عدم ارسال اطفال به جبهات جنگی به اشتراك (۱۸۹) کشور عضو سازمان ملل متحد به تصویب رسانیده که در آن بر تحفظ اطفال در سراسر جهان و عدم اشتراك آنها در جنگ ها تأکید به عمل آمده است.

هر دانه سگرت ۱۱ دقیقه از عمر شما را میکاهد

براساس آخرین تحقیقات علمی، استعمال هر دانه سگرت ۱۱ دقیقه از عمر شخص معتاد به آن را میکاهد. قرار تحقیقات علمی پوهنتون "برستل" یك قطی سگرت ۳ ساعت و ٤۰ دقیقه عمر شخص معتاد به آنرا کم ساخته وبه این حساب افراد معتاد به سگرت (٦،٥) سال نسبت به افراد غیر معتاد کمتر عمر میکنند. بر اساس این تحقیقات اگر طور اوسط یك شخص در سن ۱۷ ساله گی به سگرت کشیدن آغاز نماید وی در ظرف یکسال ۵۷۷۲ دانه سگرت استعمال می نماید و اگر اوسط عمر او را ۷۰ سال قبول نمائیم در این مدت زمان یك شخص معتاد ۳۱۱٦۸۸ دانه سگرت استعمال خواهد کرد که خود باعث تولید امراض گوناگونی میگردد.

بیست و چهارمین فرزند یك پدر سی و سه ساله

محمد عبدل فرد مسلمان باشندهء ایالت آسام هندوستان طی ماه گذشته پدر بیست وچهارمین طفل اش گردید. موصوف که سی و سه سال عمر دارد از تولد بیست وچهارمین فرزند خویش اظهار خوشی و رضایت نموده و افزایش اولاد را یك نعمت بزرگ خداوندی بر خود دانسته و عقیده بر آن دارد که با بزرگ شدن اطفالش از یك سو نیروی کار در فامیل وی زیاد شده و از جانب دیگر میتوانند تا در بنیهء اقتصادی فامیل نیز با وی مساعدت نمایند. به خاطر باید داشت که موصوف در سن ١٤ سالگی ازدواج کرده و بزرگترین فرزندش فعلا ١٦ ساله است.

میله‌ءگاوهای‌وحشی

طی ماه گذشته در شهر مادرید پایتخت هسپانیا میلهء جالب گاوهای وحشی شروع گردیده و این میله به مدت هشت روز ادامه یافت. قابل تذکر است که میلهء گاوهای وحشی یکی از میله های عنعنوی هسپانیا بوده که هر سال از آن تجلیل به عمل می آید وچنین رسم است که قبل از شروع این میله، گاوهای وحشی ایکه در مسابقات این میله سهیم میباشند، در بازارها وسرك های شهری که درمسیر استدیوم واقع اند آزادانه گشت و گذار نموده و در این جریان عده ای زیادی از شهریان را نیز زخمی مینمایند. این میلهء همه ساله دایر شده و هزاران هزار تماشاچی وسیاح غرض اشتراك در این میله روانهء مادرید می گردند. که در پهلوی سیر و تفریح یك مرجع خوب عایداتی را برای دولت هسپانیا تشکیل داده و سالانه یك مقدار قابل ملاحظهءاسعار خارجی را جلب مینماید.

خانهء گرم و مطمئن!

طبیب مجله مشوره میدهد

خواننده گان گرانقدر!

طی ماه گذشته عده ای از خواهران ما ضمن ارسال نامه های شان به دفتر مجله در قسمت تغذیه اطفال با شیرمادر سؤالاتی را مطرح کرده بودند که اینک راپورتر مجله درمصاحبه با داکترفریبا حیات "همایون" کارمند بخش صحی کمیتهء سویدن، به سوالهایی ایشان جواب ارائه می دارد.

پرسش: خواهر ما نجلا جان از حیات آباد پشاور پرسیده اند که: چرا اطفال در ماه های اول حیات باید با شیرمادر تغذیه شوند؟

ج: به خاطری که شیرمادربرای طفل یک غذای مکمل بوده و هیچ وقت سایر شیرها بهتر از آن نیست. شیرمادرحاوی تمام مواد لازم برای طفل درچهارماه اول حیات میباشد. بسیاری از اطفال در شش ماه اول زندگی، به جز از شیرمادر، به غذای دیگر کمتر ضرروت دارند. بعد از شش ماهگی نیز شیرمادر منبع مهم مواد غذائی موردنیاز طفل بوده وتقریبا یك برسوم حصهء ضروریات غذائی او رابرآورده میسازد. شیرمادرمیتواند برای مدت طولانی(الی دوسال) یك منبع عمدهء غذائی برای طفل باشد.

پرسش: خواهردیگرما از ارباب رود پشاور چنین پرسیده اند که: چرا شیرمادر یک غذای مکمل است؟

ج:جهت پاسخ به سؤال فوق باید تمام مواد موجود در شیر مادر را بشناسیم.

– Nutrients (اجزای لازمی غذا): شیرمادرحاوی تمام اجزای غذائی مورد نیاز برای طفل میباشد. بیشتر شیرهامانند شیرهای پودری ویا شیر حیوانات دارای مقدار لازمی اجزای غذائی مورد نیاز نمی باشند. برعلاوه اجزای غذائی شامل درشیرمادر به آسانی هضم شده و به صورت مکمل جذب میگردند.

– Lactase: لکتوز قند خاصی است که درشیرمادربه مقدارکافی موجود است. لکتوز باعث تولید انرژی گردیده ودرجذب کلسیم نیز رول دارد. امعای اطفال در چند ماه اول زندگی دارای یکنوع انزایم خاصی میباشد که بنام Lactase یاد میشود و وظیفهء هضم لکتوز را به عهده دارد. لذا طفل صرف میتواند از این قند استفاده نماید. زیرا هضم قندهای موجود در سایر شیرهابرایش مشکل است.

–Proteins: پروتین موجود در شیرمادربشکل رسیده و نرم بوده و به آسانی هضم میگردد. همچنان شیرمادربرعکس شیر های مصنوعی دارای تعداد کافی امینواسیدهای اساسی خصوصا (Taurine) میباشد. Taurine موجود درشیرمادربرای نشوونمای سیستم عصبی مرکزی طفل لازمی دانسته میشود.

– Minerals and Vitamines: شیرمادرانیکه غذای مکمل و کافی میگیرند دارای مقدارکافی ویتامین هاست. اطفال چنین مادران به گرفتن ویتامین اضافی نیاز ندارند،همچنان شیرمادردارای مقدار کافی‌نمك، کلسیم و فوسفات برای طفل میباشد. شیرگاومقدار بیشتراین منرال ها را داشته و در نتیجه میتواند تأثیرات سؤ را به بار آورد. با وجود آنکه شیرگاو وشیرمادر دارای عین مقدارآهن میباشند، لیکن آهن شیرمادر در مقایسه باشیرگاو زیادتر جذب میگردد. اطفالی که توسط شیرمادرتغذیه میگردند، به کم خونی مصاب نمی‌گردند

(به جز از اطفالی که دارای وزن کم بعد از ولادت اند واطفالی که ذخیره کمتر آهن بعد ازولادت دارند.)

-آب: شیرمادر دارای مقدارکافی آب برای طفل میباشد و این آب به اندازهء است که حتی لازم نیست تا به طفل آب اضافی داده شود، و لو که درجهء حرارت محیط بلند و خشك هم باشد.

پرسش: خواهر دیگر ما به اسم معصومه از شهر مزارشریف پرسیده اند که: شیر مادردارای کدام فواید میباشد؟

ج: فواید شیرمادر قرار ذیل است:

۱. تهیه آن بسیط و ساده بوده واز ضیاع وقت صرفه جوئی میکند.

۲. شیر مادر اقتصادی است وسبب صرفه جوئی درمصرف پول میشود.

۳. همیشه آماده است.

۴. دارای درجهء حرارات ثابت و مطابق میل طفل است.

۵. باعث تولید ارتباط عاطفی بین طفل و مادرمیشود.

۶. شیر مادر حاوی فکتورهای ضد مکروبی بوده و از مصاب شدن اطفال به انتانات جلوگیری میکند.

۷. شیرمادر معقم (پاك) است و هیچگاه درپستان مادرخراب نمیشود ولو اگر مادر برای چندین روز به طفل شیرندهد. به خاطر باید داشت که شیر دوشیده شدهء مادر حتی درهوای گرم وبدون یخچال برای (۸) ساعت مصؤن میماند.

۸. ازنظرمواد غذائی در (۴-۶) ماه اول یك غذای مکمل است.

۹. درلحظات اول بعد ازولادت، تغذی باشیر مادر باعث تقلص رحم گردیده ودر نتیجه سبب توقف سریع خونریزی میگردد. همچنان عادت ماهوار نیز در دوران شیردهی برای مدت طولانی متوقف گردیده و در نتیجه از کم خونی مادرجلوگیری میشود.

۱۰. تغذی با شیر مادرمیتواند یك روش خوب برای جلوگیری از حمل باشد. در صورتی که مادر بداند که چگونه از آن استفاده نماید. طفل باید طور مکرر در جریان شب و روز (۱۰-۸) مرتبه پستان مادر را بمکد. در بین دفعات تغذی نباید زیادتر از شش ساعت فاصله موجود باشد. در اینصورت چانس حامله شدن مادر فوق العاده کم خواهد بود،(کمتر از دو فیصد).

پرسش: خواهر دیگر ما از شهر کابل به اسم ملیحه پرسیده اند که: در هنگام شیر دادن طفل باید به کدام وضعیت قرار داده شود؟

ج: مادر باید در یك جای مستریح وراحت نشسته ویا استراحت نماید. یعنی قرار گرفتن مادر در یك سطح پائین تر همیشه بهتر است. به مادر رهنمائی کنید که چگونه طفل را در آغوش بگیرد تا:

- رأس وبدن طفل در یك خط مستقیم قرار داشته باشد.
- روی طفل به طرف مادر متوجه بوده وتا حد امکان نزدیك به بدن مادرقرار گیرد.
- روی طفل به طرف پستان مادر قرار داده شود.
- مادر باید توسط دست خود پستان را بلند نموده و ثدیه را درخدمت طفل قرار دهد. او نباید Nipple (نوك پستان) و Areola (حلقهء نصواری اطراف نوك پستان) را توسط انگشتان خود فشار دهد ویا اینکه نباید Nipple را طرف دهن طفل کش کند.
- درجریان شیردادن طفل نباید از سر او محکم گرفته شود. بلکه او را از قسمت شانه ها گرفته و به او اتکا داده شود.
- حالا باید Nipple (نوك پستان) را به تماس لب های طفل در آورد تا طفل دهن خود را باز نماید.
- باید مادر منتظر باشد که طفل دهن خود را به اندازهء کافی باز نموده و بخواهد تا مکیدن را آغاز کند. بعداً طفل را به سرعت و به شکل درست به طرف ثدیه حرکت دهد.
- لب تحتانی طفل باید به صورت درست تحت Nipple قرار داده شود. این حالت به طفل کمك خواهد کرد تا زنخ خود را نزدیك ثدیه قرار دهد. ضروریست تا ثدیه را از بینی طفل دورتر قرار دهیم و آن را توسط انگشتان به عقب کش کنیم. زیرادر این حالت طفل میتواند به طور نورمل تنفس کند. اگر طفل در اثر امراض ولادی، قلبی و مبتلا شدن به انواع انتانات قادر به مکیدن شیر مادر نباشد در این حالت باید تغذی وی با شیر مادر از طریق قاشق و یا پایپ مخصوصی صورت بگیرد.

حفاظت طبقات

آبدار زیرزمینی

انجنیر محمد غنی از بخش انجنیری SRO

آب یك نعمت بزرگ خداوندی برای بشر بوده که بدون آن حیات در روی کره‌ء زمین نا ممکن است. آب ها در مجموع به دو نوع اند: آب های روی زمین و آب های زیر زمین.

آب های زیر زمینی از نگاه هایدروجیولوجی به سه نوع اند.

۱- آب های سطحی " آب هائیکه در عمق کمتر زمین موجود است."

۲- آب هائیکه در طبقات نسبتاً عمیق تر زمین موجود است.

۳- آب هائیکه در طبقات پائین یا عمق زمین موجود میباشد.

در کشور عزیز ما افغانستان، اکثر مردم از چاهای عادی که آب های سطحی در آن ها موجود است در امورات یومیه و آشامیدنی شان استفاده میکنند. بنا بران این طبقه‌ء آسیب پذیر، عیناً مثل ذخایر آب یعنی مخاذن و آبدانها، حفظ و مراقبت جدی را ایجاب میکند، تا از ملوث شدن آن جلوگیری به عمل آید و بدین ملحوظ میخواهیم تا نکات چندی را در مورد آن یاد آور شویم:

الف: ملوث شدن طبقات آبدار از مجاورت با چاه های بدرفت:

در این اواخر در شهرها و حتی بعضی قریه جات چاه های بدرفت مروج گردیده است. گرچه از یکطرف اعمار چاهای بدرفت از کثیف شدن سطح زمین جلوگیری میکند اما از جانب دیگر این چاه ها به شکل تخنیکی اعمار نشده و مسافه بین چاه آب نوشیدنی و چاه بدرفت کمتر از نورم لازم تخنیکی و صحی میباشد، که این کار سبب ملوث شدن آب زیرزمینی گردیده و در نتیجه موجب امراض گوناگون و بالاخره باعث مرگ هزاران انسان میگردد. پروسه‌ء ملوث شدن طبقه‌ء آبدار قرار ذیل است:

آب کثیف و ملوث چاه بدرفت از طریق فرش و جناحین چاه داخل طبقات قابل نفوذ زمین شده و به مرور زمان با در نظرداشت خصوصیات منفذ داری طبقات (Permiabititly) و قوای کشش زمین، خود را به طبقه آبدار رسانده و با آب پاك طبقه‌ء آبدار یکجا شده و آنرا ملوث میسازد. بدین ترتیب به هر اندازه‌ء که تعداد چاه های بدرفت در یك منطقه یا قریه بیشتر میشود، به همان اندازه سبب ملوث شدن طبقات آبدار زمین میگردند. بنابرآن برای جلوگیری از پروسه‌ء فوق چه در سطح قریه و منطقه و چه در سطح شهر و حتی در سطح دولت یك امر ضروری و حتمی است تا مردم را از مصاب شدن به امراض مختلفه در اثر استفاده از آب غیر صحی و ملوث شده نجات داده باشیم و آسانترین طریقه‌ء آن ذیلاً عرض میشود:

بعد از آنکه چاه بدرفت کنده شد فرش و جناح های آن باید از کانکریت مخصوص (غیر قابل نفوذ) که از نفوذ آب جلوگیری کرده بتواند کانکریت گردد. در این نوع کانکریت برعلاوه‌ء ریگ، جغل، سمنت وآب از یکنوع پودرمخصوصی که کانکریت را خاصیت غیر قابل نفوذ میبخشد استفاده میشود. بنابر آن ارگانهای که درارتباط به محیط زیست کار میکنند باید این موضوع را به طور وسیع در شهرها و قریه جات تبلیغ نموده و ضمناً شاروالی ها باید اجازه‌ء اعمار چاهای بدرفت را بدون درنظرداشت نورم و اصول تخنیکی فوق ندهند.

قابل یاد آوریست که طبقه‌ء آبدار زیرزمینی نباید مثل یك مخزن سطحی تصور شود. اگر خدای ناخواسته آب این طبقه ملوث گردید، با درنظرداشت عدم امکانات تخنیکی و اقتصادی

بقیه در صفحه‌ء (۲۷)

حل کنید و جایزه بگیرید!

سر گرمی ها و آزمایش هوش!

تهیه و ترتیب: انجنیر عبدالواسع "وهاب" از بخش مالی

افقی:

۱. از جمله‌ء ده یار بهشتی
۲. ....
۳. رفیق سوزن – از اعضای جهاز هضمی
٤. از حروف الفبا
٥. از ابزار نجاری – افغانستان را قلب آن گویند.
٦. ....
۷. از شعرای متصوف زبان دری با یك حرف کم

عمودی:

۱. جمع حماسه
۲. ....
۳. از حیوانات اهلی
٤. ....
٥. خود داری نمودن با تکرار حرف اخیر
٦. آتش در لسان پشتو
۷. هند معکوس
۸. ....
۹. وسیله‌ء معیشت
۱۰. ....
۱۱. ....
۱۲. ....
۱۳. ....
۱٤. منصوب به یکی از ولایات کشور

چیستان های این شماره:

چیستان های این شماره

۱. چیست آن چیز، خاکی و آبی رنگ آن قرمزی و حنابی است ما بین سنگ منزل او سر آن مثل پای مرغابی
۲. آن چیست که شما خشك میشوید و آن تر؟

اسمای حل کننده گان جدول و چیستان های شماره‌ء قبلی مجله‌ء تدبیر

محترم همایون "شریفی"، محترم محمد اله "همت" باشنده‌ء چشمه خانچی شهر جلال آباد، محترم محمد غنی "امین" مسوول پروگرام همه جانبه‌ء معیوبین افغان CDAP/SRO، محترم محمد نادر و نظر محمد از بخش IEC پروگرام همه جانبه‌ء معیوبین افغان، محترم مرزا محمد "احمدی" باغبان کمیته‌ء سویدن، محترمه نرگس جان، محترمه وحیده جان، محترمه نیلوفر جان، محترمه لیلا جان و محترمه یلدا جان از پشاور، داکتر محمد خالد عبادی، داکتر نقیب الله و داکتر محمد یحیی "صافی" از کلینیك موسهی ولایت کابل. بر اساس قرعه کشی محترم همایون "شریفی" مستحق جایزه شناخته شده اند که از ایشان تقاضا مینمائیم تا به دفتر مجله تشریف آورده و جایزه‌ء خویش را اخذ نمایند.

حل جدول شماره‌ء قبلی

	۱	۲	۳	٤	٥	٦	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱٤
۱	ب	د			ك	م	ی	ث	ه	س	و	ی	د	ن
۲	ا						ل		نه		ن		ی	ا
۳	د					ت	ا						ن	ن
٤	ا	ل	ا	ه			ل							
٥	م	و	ل	ا	ن	ا	ج	ل	ا	ل	ا	ل	د	ی

جواب معمای شماره‌ء قبلی:

۱. مطلب از زمینی که از ابتدا تا حال یك مرتبه بر آن آفتاب تابیده است و دیگر هرگز نمیتابد، آن قسمتی از دریای نیل است که در وقت گذشتن حضرت موسی (ع) دو شق گردید و بعد از گذشتن ایشان دوباره باهم یکجا شده است.
۲. وهدف از شی بی جانیکه یك مرتبه راه رفته است و دیگر هرگز راه نمیرود، سنگی است که هنگام غسل عیسی (ع) لباس های خود را روی آن گذاشته بودند.

خوانندگان محترم!

شما میتوانید حل جدول و چیستان های مجله‌ء "تدبیر" را الی اخیر ماه اکتوبر مطابق نهم عقرب ۱۳۷۹ هجری شمسی به دفتر مجله‌ء "تدبیر" واقع دفتر مرکزی کمیته‌ء سویدن در شهر پشاور ارسال و درقرعه کشی جوایز این صفحه شامل گردید.

از پا افتاده گان را همت بخشید

مدت پانزده سال قبل در یکی از کوچه های شهر باستانی غزنی واقع شامیر (غ) در خانه سید محمد طفلی به دنیا آمد. سید محمد یك مرد غریب کار بوده گاهی متاعی را از یك جا میخرید وبه محل دیگری میفروخت و بدینترتیب رزق حلال را ازآن بدست می آورد. او شخصی بود که جز خانمش هیچ کسی دیگری از نزدیکانش را در فامیل خود نداشت.

بعد از گذشت سالهای سال بالاخره فرد سومی ای به فامیل کوچك وی افزوده شد و او پسری بود که خداوند به ایشان اعطا فرموده بود. از این موضوع نه تنها سید محمد وخانمش از خوشی زیاد درلباس نمی گنجیدند بلکه همه دوستان و اقارب شان نیز، که ازبی کسی سید محمد رنج میبردند، دسته جمعی به خانهء سید محمد آمده و با دهل و دائره خوشی شان را ابراز مینمودند. شب هفت همه دوستان و هم کوچه گی ها جمع شدند دیگ ها را بارنمودند وسیدمحمد هم آنچه را که در دست داشت به مناسبت خوشی همین یك روزکه روزنام گذاری آن پسرك بوده قربان نمود. مولوی صاحب مسجد محله چندی از مسایل واحکام دینی را بیان نموده وچنین علاوه کرد: یکی از حقوقی که اولاد بالای والدین اش دارد، عبارت از نام اسلامی‌است که باید بالای طفل گذاشته شود . لذا شما همیشه کوشش کنید تا بالای اولادهای خود اسمای اسلامی بگذارید. زیرا صواب ابدی آن به شما میرسد. همان بود که نام این طفل را محمد عارف نهادند.

عارف طفل خوش قهواره و خوش خلقی بود. مادرش با داشتن چنین طفلی به خود میبالید و همیشه او را نوازش میکرد. عارف جان نیز رشد و نموی سریع مینمود و روزبه روز بزرگتر شده میرفت، تا اینکه از خوابیدن به تخته پشت، به نشستن روی آورد، چارغوك نمود و زبان طفلانه پیدا کرد. این تغییرات در وضع طفل پدر ومادرش را خوش میساخت. پدر هر روزیکه از کار خسته و مانده می آمد عارف خودرا دربغلش گرفته و با سخنان طفلانه و معصومانهء پسرش همه خستگی های خود را رفع میساخت.

عارف از یکساله گی به دو سالگی و بالاخره پا به سه سالگی گذاشت و روز به روز به نظر پدر و مادرش شیرین تر شده میرفت، تا اینکه آهسته آهسته پا را از خانه بیرون نهاده و در قطار سایر اطفال کوچهء شان قرار گرفت. چند روزیکه عارف جان به کوچه بیرون نیامد دوستان وهم سالانش فکر میکردند که ممکن عارف به خانه دوستان به کدام جای دیگری رفته است. اما بعد از چند روزی معلوم شد که عارف به تب شدیدی مبتلا شده ومریض باشد. دسته های عیادت کننده گان به خانه سید محمد سرازیر شده یکی میگفت که این را چشم های بد بین چنان کرده است. دیگران میگفتند که بالای‌آن سحر و جادو صورت گرفته است.

خلاصه هرکسی که عارف را به این وضیعت میدید یك شك و گمان جدیدی را در ذهن پدر ومادرش تزریق میکرد. پدر، مادر و همه دوستان در صدد علاج وی برآمده و از داکتر گرفته تا طبیب های یونانی، زیارت، تعویذ، و خلاصه هر نوع تداوی های را که هرکس برایشان توصیه میکرد دریغ نکردند.

سر انجام تب شدید عارف به یك حالت آرام مبدل گردیده اما خود وی از جا بالا شده نمی توانست. داکتران نظر میدادند که پولیو (Polio) یا فلج اطفال است. ولی والدین و دوستانش فکر میکردند که بیچاره ضعیف شده چند وقت بعد به پای خود ایستاده شده و به حالت عادی خود برخواهد گشت. اما ماه ها گذشت و عارف جان از جای خود بلند نشد. سید محمد و خانمش خیلی‌ها غمگین و جگرخون بودند و راجع به وضع عارف و آیندهء او فکر میکردند. دراین حالت طفل دومی در خانهء سید محمد به دنیا آمده و غم و غصه والدین با تولد شدن پسر دومی شان تا اندازه ای کم شد.

سالها گذشت وضع عارف به عوض اینکه بهتر شود خرابتر میشد. تا اینکه وی به هفت ساله گی رسید و از برآمدن از خانه بازماند.

در سال ۱۹۹٤ پروگرام همه جانبهء معیوبین افغان در ولایت غزنی شروع به فعالیت نمود که شهر غزنی نیز شامل این پروگرام بود. مسؤولین این پروگرام علاوه به برنامه های بازتوانی اجتماعی، تعلیمی و اقتصادی، جهت بازتوانی فزیکی ورکشاپ اورتوپیدی و بخش فزیوتراپی را نیز درشهر غزنی احداث نمودند. عبدالقیوم کارمند ساحوی شهر غزنی در پروسهء سروی خانه به خانه در کوچهء شامیر از خانهء سید محمد نیز بازدید به عمل آورد. در این جریان خانم سید محمد به افراد سروی کننده چنین گفت:

– فرزند کلانم در خانه افتیده یك پای او خیلی

بقیه در صفحهء (۲۷)

بیائید بخندیم!!!

داکتر و مریض

داکتر رو به مریض : مستقیما ببینید لطفا بگوئید حروفی که روی تخته نوشته شده اند روی شان به سمت چپ است یا راست؟
مریض: داکتر صاحب کدام تخته؟
داکتر: عجیب است تخته‌ء که بروی دیوار نصب شده است.
مریض: کدام دیوار.

ځیرک سوالگر

یو سوالگر د یو ځو پوړیز تعمیر ځنګ ته د خیرات ټولولو لپاره راغی. د کور ځیښتن یې په کړکۍ کې ولید. له دې چې ده نه غوښته په ښکاره توګه سوال وکړي د کور ځیښتن ته یې وویل: محترمه که کومه ستن ولرې او ماته یې را وغورځوې خوشحاله به شم. د کور ځیښتن ځواب ورکړ: ستن خو لرم خو که در ویې غورځوم ته به یې پیدا نه کړې. ځیرک سوالګر په ځواب کې ورته وویل: پروا نه لري ستن په یوه ړوډۍ کې چوخ کړه او کښته یې را و غورځوه.

د خاریو سولې

وایې چې یوه ګیدړه چې د یوی ونې لاندې وه یوه چرګ ته چې له یو شمېر نورو چرګانو سره په یوه جګ خاښ ناست وه، وویل: تا یوه نوي خبره اوریدلې؟
هغه وویل: نه. ګیدړي وویل: تازه خبر دا ده چې ټولو حیواناتو دا مشورې له مخې په خپل منځ کې صلح کړې او نن ورځ یې د پخلاینې اختر بللی. نو ښه به وي چې تاسی هم د ونې ځخه راکښته شئ او د مینې او محبت مجلس سره وکړو او ځو شیبې سره تېرې کړو. چرګ په دوو پښو ودریده او د خپلې غړۍ په غزلو سره یې شاوخوا کوروته ورکتل. ګیدړی وویل: څه شي دې؟ چرګ وویل: څه شي نشسته یوه جوړه سپي دي چې دی طرف ته را روان دي. ګیدړې په تېښته شروع وکړه. چرګ ورته وویل: اوس چې سرتاسری سوله ده ته چیرته ځې؟ ګیدړې وویل: صحیح ده اما کیدای شی چی سپیو همدا خبر لا تر اوسه نه وي اوریدلی.

جنتری رخصتی دار

دکندار روبه شاگرد مکتب: شما چه قسم جنتری کار دارید؟
شاگرد: جنتری که رخصتی زیاد داشته باشد.

وکیل

معلم رو به شاگرد:
فردا پدرت را به مکتب بیاور همراه با وی باید در مورد تو حرف بزنم.
شاگرد: معلم صاحب پدرم وکیل است و بدون فیس حرف نمیزند.

تب خال

شخصی از نصر الدین پرسید: آیا گاهی تب خال کشیده ای
نصر الدین: بلی.
اولی: چه وقت؟!
نصر الدین: زمانیکه در شب عکس خود را در آئینه دیدم.

مرگ مادر کلان

دونفر به دور دسترخوانی نشسته و مشغول نان خوردن شدند. همینکه فرد اولی اولین لقمه‌ء غذا را برداشت از بس که غذا تند بود اشك هایش جاری شد. دومی پرسید: چرا گریه میکنی؟
اولی: هیچ مرگ مادر کلانم به یادم آمد. دومی هم با خوردن اولین لقمه اشکهایش جاری شد در اینوقت فرد اولی پرسید: تو چرا گریه میکنی؟
دومی جواب داد: به خاطریکه چرا عوض مادر کلانت تو نمردی.

ارسالی: منیژه "سلطانی"

عدد صفر

شاگرد روبه معلم: معلم صاحب فکر میکنم اشتباه شده زیرا شما مرا از این سوال صفر داده اید.
معلم: بلی واقعا من هم با شما همنظر استم ولی چه کنم که پاینتر از صفر دیگر عددی نداریم. لذامجبورا صفر داده ام.

شاگرد و معلم

معلم رو به شاگرد: گرمترین منطقه کدام است؟
شاگرد: آشپزخانه‌ء منزل ما.

مهمان و میزبان

میزبانی که از مهمان دیرپای خود خسته شده بود روبه وی نموده و پرسید: آمدن شما را یکهفته شد آیا پشت خانم و اولادهایتان دق نشده اید؟
مهمان با قیافه‌ء حق به جانب: بلی چرا نی. خیر ببینیدکه چیز خوبی را بیادم دادید. همین حالا تیلفون کرده و آنها را اینجا میخواهم.

تقویت حافظه

ارسالی: انجنیر محمد منصور "ازهر"

قوانین به حافظه سپردن سه نوع است:

۱. اثر
۲. تکرار
۳. تداعی معانی (از یک معنی به معنی دیگر پی بردن)

۱. حافظه: دریافت اثر عمیق و پایدار چیزی است که به خاطر سپرده میشود. برای انجام دادن این کار باید قوای دماغی متمرکز گردد. پنج دقیقه تمرکز کامل حواس بیش از پرسه زدن دریک فضای مه آلود نتیجه دارد.

هانری وارد بیچر میگوید: یک ساعت فعالیت شدید بیش از سالها رویا دیدن، ثمر بخش میباشد.

سه کلمهء ذیل رابایدبه خاطر به حافظه سپردن فراموش نکنید: (دقت، دقت، دقت). اگر چیزی آموخته باشیم که مهمتر از هر چیز دیگربحساب میرود و روزانه تحت هر نوع شرایطی تمرینش میکنیم، تمرکز حواس، خود کاری است که مشغول انجامش میباشیم. (اینست اسرار تحصیل قدرت، خصوصا تحصیل قدرت حافظه).

بلند خواندن مطالب: دو حصهء مطلب را جذب میکند، (حس شنوائی و حس بینائی) "لینکن".

کمال مطلوب آنست که آنچه را که میخواهید به خاطر بسپارید باید (باچشم ببینید، لمسش کنید، بو نمائید و بچشید). دیدن مهم است ذهن باید چیزی را مجسم کند تا به یاد آورد. اثراتی که روی چشم گذارده میشود باقی میماند.

نام، شمارهء تلیفون و یا نطقی که میخواهید بیاد داشته باشید بنویسید و با آن نگاه کنید و سپس چشم ها را ببندید و حروف مشتمل آنرا به خاطر بسپارید.

۲. تکرار: مطلبی را که میخواهید بیاد داشته باشید تکرارکنید و آن را به کار برید. لغات یا لغت جدید را در گفتگو بکار برید. جهت به حافظه سپردن نام، شخص را بنام وی صدا کنید. نکات عمدهء مطالب نطق تان را در گفتگوهای عادی بیان کنید و ازاین جاست معلوماتی که به کاربرده میشود در ذهن باقی میماند.

- تکرار باید هوشیارانه و بر اساس موازین عقلی انجام گیرد نه کورکورانه ومیکانیکی.

- تکرار مطلب در فواصل، شعور ناخود آگاه ما تداعی معانی بهترا برای آن حفظ مینماید.

- مغزی که در فواصل فعالیت میکند همانقدر خسته نمیشود که فعالیت بلا انقطاع خسته اش میکند.

سر ویچرد برتن مترجم کتاب "هزارویکشب" به ۲۷ زبان حرف میزد و هر زبان را بیش از ۱۵ بار تمرین و ممارست نکرده است. زیرابعد از ۱۵ دقیقه مغز طراوت و تازگی خود را از دست میدهد.

۲. تداعی معانی: این قانون در امر بیادآوردن یک عنصر، صرف نظر ناکردنی است. وبایدگفت که حافظه چیزی غیراز تداعی معانی نیست.

در واقع قوانین تداعی معانی، بر تمام سلسلهء افکار ما که از خارج به وسیلهء و تأثیرات تازهء دیگر قطع نمیگردد حکومت مینمائید.

- مغز ما اساسا یک ماشین تداعی معانیست:

فرضا کسی را میگویم که بسیار مقبول هستی و یا امرمینمایم که به خاطربیاور، آیا حافظهء شما یاری خواهدکرد که یک تصویر معین زندگی سابق را در نظرتان مجسم خواهیدکرد؟

البته نه. نگاه تان در خلا خیره خواهد شد و میپرسید: چه چیز رابه خاطربیاورم؟ (یعنی نیاز به یک اشاره دارید) ولی اگر من بگویم تاریخ تولدتانرا بگوئید و یا اینکه ناشتا چه خوردید؟

- کلمات تاریخ تولد یک تداعی عمیق بایک شمارهء مخصوص ماه و سال دارد.

- ناشتای صبح تمام خطوط ارتباطی ذهن را قطع میکند وفقط خطوطیکه به عسل، تخم مرغ ونان مربوط برقرار نگهمیدارد. آنچه درذهن پدید میگردد باید معرفی شود و موقعی هم که معرفی میشودبا یک چیزی که قبلا در ذهن وجود داشته رابطه دارد و از یک حافظه خوب ایجاد و تشکیل تداعی معانی های متعدد باهر حقیقتی که است میخواهیم حفظش کنیم، ولی این ارتباط دادن تداعی معانی ها با حقایق چیست، جز اینکه هر چه بیشتر راجع به حقایق بیندیشیم.

اقتباس از کتاب: (دیل کارنگی - آئین سخنرانی)

بقیهء مصاحبهء اندرس فینگ:

باشیم ما هیچ چیزی نخواهیم بود.

ضمناً من این واقعیت را نیزدرك مینمایم که با نداشتن پول کافی هیچ کاری از هیچ فردی ساخته نیست. لذا ما کوشش های خود را جهت افزایش معاش کارمندان مینمایم. هرچند که در این اواخر در این مورد مؤفق شده نتوانسته ایم، زیرا ما پول کافی را از جوامع بین المللی ومنابع کمك کننده بدست آورده نمیتوانیم، اما با آن هم ما میکوشیم تا این مشکل را نیز حل کنیم.

در اخیر آرزوی من از تمام کارمندان SCA اینست تا به صورت صادقانه و خستگی نا پذیر به کارهای خود ادامه بدهند.

تدبیر: آیا میتوانید یکی از خاطرات تان را در ارتباط به وظایف و یا سفر تان به افغانستان به ما بگوئید؟

- چرا نه ! من خاطراتی زیادی طی سفرهای که به افغانستان نموده ام دارم. چیز بسیار قابل توجه برای کسیکه به افغانستان تازه وارد میشود اینست که مردم افغانستان دارای شهامت و غرور بوده و آنها دارای اذهان و افکار آزادی خواهی میباشند. موضوع مهم دیگر اینست که مردم افغانستان بسیار مهمان نواز اند و اگر کسی به خانه شان برود از او به قدر کافی پذیرائی نموده ولو که خود شان فقیر هم باشند، بازهم برای مهمان خود إذا و چای مناسب را تقدیم مینمایند. این مهربانی ومهمان نوازی مردم افغانستان را برای شخصیکه آنها وی را قبلا ندیده اند و حتی لسان شان را نیز نمیداند، من در بسیاری از نقاط جهان ندیده ام. بناء این یکی از خاطره های فراموش ناشدنی من در ارتباط با مردم افغانستان است. (پایان)

بقیهء حفاظت آب های ...

موجود افغانستان پاك نمودن آن نهایت مشکل و حتی ناممکن میباشد.

ب: جلوگیری از آب کانالیزاسیون های غیر تخنیکی:

بعضی از مؤسسات و یا فابریکات صناعتی از قبیل فابریکات چرم گری یا دباغی، صابون سازی و غیره آب کانالیزاسیون یا آب ملوث فابریکات متذکره را به دریا سمت داده و تخلیه میکنند. چون آب دریا یا نهر همراه با آب طبقات آبدار و جناح های دریا با هم ارتباط مستقیم دارند، یعنی در موسم آب خیزی آب دریا بدو جناح طبقات آبدار جذب و در موسمی که آب دریا خشك میگردد آب طبقات در بسترو جناحین دریا به شکل چشمه ها ظهور میکند. که در حقیقت امر این آب، آب ملوث و غیر صحی میباشد. و از جانب دیگر چاه هائیکه در طبقات دو جناح نزدیك دریا موقعیت دارند نیز از آب ملوث شدهء فوق تغذیه شده که در نتیجه آب این چاه ها نیز غیر صحی شده و قابل نوشیدن نمیباشد.

بنابرآن باید سعی به عمل آید تا آب کانالیزاسیون و فابریکات به دریا سوق داده نشود و همچنان چاه های بدرفت باید با درنظرداشت اساسات تخنیکی اعمار و آبهای ملوث در آنها ذخیره و بعد از استعمال ادویه های ضد مکروبی و محلول های کیمیاوی در مسائل زراعتی از آن ها باید استفاده شود.

ث: اعمار سربندها در مسیر دریاها

در شهر ها و قصبات سربندها در مسیر دریاها اعمار میشوند که مجرای تخلیه یا پرچاوه ندارد و زمانیکه در موسم تابستان آب دریاها کم و حتی خشك میشوند، در سربندهای متذکره آب ذخیره میشود که این آب کثیف داخل طبقات آبدار زیرزمینی گردیده و آب پاك را ملوث میسازد و جلوگیری از آن نیز حتمی است. بنابرآن لازم است تا سربندها به شکل فنی و تخنیکی اعمار و باید مجرای تخلیه نیز داشته باشند تا آب ایستاده وقتا فوقتا تخلیه شده بتواند و از ملوث شدن آب های طبقات آبدار جلوگیری به عمل آید.

بقیهء از پا افتاده گان...

نازك شده و از جای خود بلند شده نمیتواند. سه طفلی که خوردتر از او استند آنها برعلاوهء اینکه بسیاری از کارهای خود را خود شان اجرا میکنند با ما هم همکاری‌مینمایند.

- متأثر نباشید انشاالله پسرتان به همکاری این پروگرام به حالتی خواهد رسید که مشکلات خود را خودش حل نماید ونیز در امور بیرون از منزل نیز با شما همکاری خواهد کرد.

در بازدیدهای بعدی عبدالقیوم، محمد کریم فیزیوتراپیست را نیز با خود به خانهء محمد عارف برد. و از نقطهء نظر فزیکی معاینات و ارزیابی همه جانبه صورت گرفت. چون معیوبیت عارف خیلی ها پیشرفته شده بود لذا تصمیم بر آن شد تا عارف را جهت عملیات شخی مفاصل به شفاخانهء چك بفرستند، تا توسط داکترصاحب سعادت خان جراحی شود. هئیت سروی این مشکل را با پدر عارف درمیان گذاشتند. او که یك اندازه حس پیشرفت را در عارف دیده بود و از جانبی چون صحبت های کارمندان ساحوی هم قانع کننده بود، لذا به مجرد شنیدن این مژده به کالبد وی روح امید بخشی دمیده و بدون انتظار پسرش را به شفاخانه چك انتقال داد. عارف مدت دو هفته در آنجا بستر بود و عمل جراحی وی با موفقیت انجام یافت. بعدا جهت قالب استنادی و حمایه آن توسط "واکر فریم" دوباره به ورکشاپ اورتوپیدی اعزام شد. در ورکشاپ هم بلادرنگ مواد کمکی مورد ضرورت برایش تهیه شده و بعدا آنها دوباره رهسپار خانه ای شان شدند. با گذشت زمان وقتا فوقتا توسط عبدالقیوم و سایر افراد شعبهء فیزیوتراپی از عارف در خانهء شان دیدن به عمل میامد. بالاخره تمرینات و استفادهء منظم از تمام امکانات دست داشته جهت بهبود اینکه یك طفل رو به انکشاف باید فعال شده و رشد یابد، باعث آن شد تا عارف آهسته آهسته به پای خود ایستاده شده و دوباره از خانه بیرون آید. همکاران این پروژه در حالت وی چنین تغییرات مثبتی را به بار آوردند که واو توانست تا همبازی های را پیدا کرده وعلاوتا رفقای سابقهء خود را برای بار دوم دوست خود بسازد. عبدالقیوم با مکتبی

که در آن نزدیکی قرار داشت در تماس شده و عارف را شامل آن مکتب نمود. فعلا عارف در صنف پنجم درس میخواند. او در پهلوی اینکه یك شاگرد لایق است در دکان با پدرش نیز همکاری میکند. حال او به صفت یك عضو فعال فامیل خود به شمار میرود. او همیشه به دفتر پروژهء همه جانبه معیوبین افغان مراجعه میکند و ازجراید ومجلات نشریهء این پروگرام خیلی‌ها خوشش میاید. فامیل عارف به کارمندان این پروژه خیلی ها دعای نیك مینمایند و میگویند که شما از پا افتاده گان را یاری میکنید وبرایشان همت میبخشید خداوند عز وجل شما را در دنیا و آخرت سرفراز داشته در این راه از خداوند جل جلاله همت مزید برایتان میخواهیم.

سویدني اتباع ...

له خوا د ناپاکه اوبو د جریان له کبله له کاره لویدلي وه. په دشت برچي کي هم یوه ځا چي کیمیاوی مواد ورته نژدي غورځول شوي وه له کاره لویدلي وه او په دې منطقه کې په دې ورستیو وختونوکي د کالورا یا طاعون پیښي لیدل شوي وي، نو ځکه ده وویل چې د دا ډول نارغیو یو علت د ناپاکه اوبو په کار اچول دي. همدارنګه نوموړي وویل چې په کابل کې د ډېري برخو د ننه د څاګانو سرونه باید پټ وساتل شي او د عامه پاکو اوبو رسولو د سیستم څخه اوبه ترلاسه شي. د تګاب په منطقه کې د تعمیر د کلینیك یوه ډاکټر وویل چې پدې منطقه کې د دیزانتري یا پیچش ناروغي هغه وخت له منځه ولاړه کله چې هلته تېر کال یوه نوې د اوبو برابرولو څا جوړو شوه. دا خبره ثابته شوې چې د اکثره ناروغیو او ناپاکه اوبو تر منځ رابطه موجوده ده.

نوموړي ماهر همدارنګه د کارګرانو د خاني خطر په هکله اندېښنه وښودله او ویې ویل چې لږ تر لږه باید یوه رسۍ موجوده وي چې د خطر په وخت کې یو کارګر له څا څخه پرې رابورته کړی شي.

ډاکټر شریف الله نجیب د SCA د RETSU څانګي تخنیکي مشاور چې له فدریکو سره په دې سفر کې ملګری وه وویل چې کمیټه باید هغه محلي خلك چې په عنعنوی توګه د څاګانو په ژورولوکي تجربه لري استخدام کړي او د څاګانو په ژورولو یا جوړولوکي باید له مختلفو تخنیکونو څخه د ځمکي د مختلفو جوړښتونو سره سم کار واخیستل شي. کله چې له فدریکو څخه په منطقه کې د وچ کالي د اغیزو په هکله پوښتنه وکړه، هغه وویل چې خلك په دې باب څه نه وایي مګر ده ددې وچ کالي اغیزې احساس کړي. ده وویل چې په تګاب او نورو منطقوکي د ونو پاڼي ژیړې شوي وې او د میوو د دانو جسامت ډېر وړوکی معلومیده. د انارو څونډي د وړو زړیو په شان معلومیده چې پوستکي یې وچ او چاودلي او پر ځمکه را لویدلي وو او د زردلو جسامت تر دې هم وړوکی معلومیده.

فدریکو په داسي حال کې چې د سویډن د کمیټې د پروژې، د افغانستان د هیواد او خلکو څخه یې ښه خاطره ترلاسه کړې وه بیرته سویډن ته ستون شو.

د تدبیر د مجلې له لارې دې مهربانه شخصیت وویل چې دی د هغو ټولو دوستي پالونکو خلکو څخه چې دده استقبال یې د یوه پادشاه په څېر وکړ د زړه له کومې مننه کوي.

ده هیله ښکاره کړه چې په نژدې راتلونکي کې به د افغانستان خلك د سولې او اوبو درلودلو سره یو ځای د هوسا ژوند خاوندان شي. د "اوبه د ټولو لپاره" موسسه د هیواد په مختلفو برخوکې لکه تګاب، کاپیسا، د ننګرهار ماماخیل، د لوګر محمد اغه د ۲۷۰ څاګانو په ایستلو (جوړولو) کې خپله مرسته سرته رسوي.

بقیهء معیارهای....

۳.معیار های محیط اداری مکتب:

در این رابطه نکاتی که باید در نظر گرفته شوند عبارت اند از تطبیق کردن پلان های تعلیم و تربیه، زمینه سازی برای انکشاف قابلیت ها و مهارت های معلیمن، دائر کردن مجلس معلمین روی اجندای معین در اوقات پلان شده و احیانا عاجل، نظم ودسپلین محیط مکتب، حل مشکلات معلمین با استفاده از تجارب معلمین مجرب، بازدید از پلان های درسی معلمین، تهیهء کتب تدریسی و وسایل درسی و توزیع به وقت آنها، ترتیب کتب اداری مشتمل بر کتاب اساس، کتب حاضری، ترقی تعلیم، کتب مجلس، کتب وارده و صادره، اندراج تحویلخانه، کتاب اطلاع دوسیه های مکاتیب و اسناد رسمی، کارتهای سوانح شاگردان و کتب توزیع شهادتنامه های شاگردان که این ها همه بیانگر یك مکتب با داشتن معیارهای خوب اداری است.

٤.موضوعات دیگری که باید در نظر گرفته شوند:

قایم بودن رابطه بین ادارهء مکتب و اشخاص صاحب رسوخ محل به غرض جلب همکاری آنها در پیشرفت تعلیم و تربیه مکتب، در جریان گذاشتن اولیای شاگردان از پیشرفت ها و مشکلات شاگردان، سهیم ساختن والدین در پروسهء تعلیم وتربیه، بازدید وضع ظاهری شاگردان از نگاه نظافت و معرفی شاگردان مریض به مراکز صحی، تشویق و علاقمند ساختن مردم به تعلیم و تربیه اعم از دختران و پسران. این ها همه نکاتی اند که در پیشرفت تعلیم و تربیه رول بارزی دارند.

٥. عنصر مهم دیگری که در چوکات معیارهای بهتر سازی مکاتب کمیتهء سویدن جای به خصوصی را دارا میباشد عبارت از به کار برد سیستم امتحانات قابلیت های اساسی آموزش اند. این روش به تناسب فکتورهای که نسبتا به مشکل قابل اندازه گیری اند، فکتور قابل اندازه که صورت سریع و مستقیم دست آورد هر طفل را در هر صنف بخصوص و یا دورهء خاص ابتدائیه، مورد بررسی قرار میدهد. غرض سهولت بخشیدن در ارزیابی، این معیارها همه و همه دست به هم داده و مکتب را از نگاه کمی و کیفی با ستندرد های بین المللی عیار میسازد.

بناء کمیتهء سویدن به منزلهء همکار دیرین، و خواهان سعادت شاگردان، معلمین و مکاتب در داخل افغانستان، معیارهای فوق را در نظر گرفته و در پی آن است که تمام مکاتبی را که تمویل مینماید با داشتن این معیار ها آزین بخشد.

This is TADBEER

This is the fourth volume of TADBEER, a magazine from Swedish Committee for Afghanistan (SCA).

Our main purpose of publishing this magazine is to provide our staff and other Afghan readers information about the SCA assistance to the Afghan community.

Become one of our Contributors!

We need your interesting articles; paintings, pictures, views and not least your suggestions for making this magazine even better. The readers contribution is important for us, so please tell us about what we are doing right and what we need to improve.

Please submit your letters or make a visit to the Central Management Office / Information Unit of SCA in Peshawar or to any of the SCA offices in Jalalabad, Ghazni, Taloqan, Mazar-e-Sharif and Kabul .

Swedish Committee for Afghanistan,
Information Unit,
GPO Box 689, Peshawar – Pakistan
Tel: 0092 -- 91 – 84 02 57
Fax: 0092 – 91 – 84 05 19
Email – address: infosca@brain.net.pk

Contents

TADBEER

Published by Swedish Committee for Afghanistan Information Unit

Under the guidance of	**: SCA Editorial Board**
Editor	**: A. Farid Arifi**
Layout & Design	**: Misaqia D. Seema**
Number of Copies	**: 9000 copies**
Printed by	**: Saboor**

گوشهء از فعالیت های کمیتهء سویدن در ارتباط به خشک سالی های اخیر در درهء زیبای پغمان.